

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 25 AUGUSTUS 1920

No. 243

INHOUD

	Blz.
EENE INTERNATIONALE VRIJHANDELSCONFERENTIE door Prof. <i>Mr. G. W. J. Bruins</i>	737
Wanneer treedt Nederland toe? door <i>Mr. Dr. K. H. Corporaal</i>	738
De Nederlandsche Zuivelindustrie en Zuivelhandel onder invloed van den Oorlog I door <i>G. J. Blink</i>	740
De Credietspanning in de Vereenigde Staten	742
Londensche Correspondentie	745
De Rijksmiddelen	747
AANTEKENINGEN:	
Internationale vrijhandelsconferentie	747
Concentratie in de Engelsche scheepvaart	748
Wijziging in de Latijnsche Muntunie	748
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	749
MAANDCIJFERS:	
Rijkspostspaarbank	750
Giro-omzet bij de Nederlandsche Bank	750
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	750
Productie der Kolenmijnen	750
Overzicht der Rijksmiddelen	750
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	751—756
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins*.Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink*.Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam*.Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37*.Telef. Nr. 3000. Telegr. adres: *Economisch Instituut*.Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408*.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50
per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen
het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande
ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos,
voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonne-
ment volgens tarief. Administratie van abonnementen
en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage*.

23 AUGUSTUS 1920.

In de achter ons liggende week was er wat meer
leven op de fondsenmarkt waar te nemen en de geld-
markt heeft hiervan ook den invloed ondervonden.

Prolongatierente liep op tot 4¼ pCt.

Privaat-disconto bleef ongeveer 3 pCt., eerder nog
iets hooger. Een post schatkistpapier wisselde van
eigenaar voor 2¾ pCt. op denzelfden dag, waarop de
Minister van Financiën de inschrijving op f 50.000.000
nieuw papier had opengesteld, bij de toewijzing
waarvan bleek, dat de 3-maandspromessen werden
ge Gund voor ongeveer 3½, de 6-maands voor circa
37/10 pCt.

De juiste cijfers voor deze inschrijving zijn als
volgt:

	3-maands	6-maands	biljetten
ingeschreven: f	38.130.000	16.090.000	f 3.855.000
prijs: (988-994,37½)	(978-995)	(1002-1010)	
toegewezen: f	34.960.000	13.350.000	niets
prijs: 991,08	982,57	—	

* * *

Ook op de wisselmarkt was het wat levendiger,
hoewel de koersen zeer onzeker bleven. De buiten-
gewone vastheid van den dollarkoers sprong het
meest in het oog. Heden werd een koers van 3.09
bereikt.

De markten werden beïnvloed door de gebeurtenis-
sen in het Oosten en den eigen politiek en econo-
mischen toestand. Van 6.50 liep de koers tot 5.85
terug. Door dekkingen van de speculatie werd heden
weder 6.10 bereikt.

LONDEN, 20 AUGUSTUS 1920.

In het begin der afgelopen week was het aanbod
van geld ruim voldoende. Door wegtrekkingen van
„loans” voor belastingen en door weder groote aan-
kopen van schatkistwissels werd het aanbod in de
laatste helft der week beperkt en noteerde daggeld
5¼—5½ pCt. Bij de „Old Lady” behoefde echter niet
aangeklopt te worden. 7-daags-geld bleef op 5½ pCt.

Disconto's waren in sympathie met „loan-rates”
vaster en prijzen sloten voor 2-, 3-, 4-, en 6-maands-
wissels op 6½, 6½, 6½—11/16 en 6½ pCt. resp.

EENE INTERNATIONALE VRIJHANDELS-
CONFERENTIE.

De mededeeling, dat in het begin van October te
Londen een conferentie van voorstanders van den
vrijhandel zal worden gehouden,¹⁾ moet met vreugde
worden begroet. Een breed voorbereid congres zal het
niet wezen; hiervoor was tijd tekort. Het besef van
de noodzakelijkheid dat in het huidig tijdsgewricht
de collectieve stem van de voorstanders van den
vrij handel zich doet hooren, heeft desniettemin
de Cobdenclub tot zijn loffelijk initiatief gebracht.

Enderdaad schijnt het tijdstip juist gekozen. De
mentaliteit der vredesconferentie was de andere pool.
Aanvaardde het verdrag van Frankfort in 1871 het
beginsel van weerszijdsche meestbegunstiging, het vrede-
sverdrag van 1919 is louter eenzijdigheid. Vol-
streckte meestbegunstiging, gelijke behandeling van
den vreemdeling in het verkeer te land en te water, in
het octrooi- en merkenrecht, en in zoovele andere rich-
tingen wordt niet als natuurlijk beginsel vooropge-

¹⁾ Zie de aankondiging dienaangaande in dit nummer op
blz. 747.

steld, maar eenzijdig als straf aan Duitschland opgelegd in een reeks bepalingen, die in hun uitvoerigheid eerbied afdwingen voor de virtuositeit van de stellers van het verdrag in het uitvinden en afsnijden van slukwegen, waarlangs het beginsel wellicht zou kunnen worden omgaan.

Sedertdien is een jaar voorbijgegaan en in verschillende der oorlogvoerende landen, Engeland in de eerste plaats, is een wijziging in de geesten duidelijk aanwijsbaar. Ook in het officieel verkeer tusschen de oude tegenstanders is verandering merkbaar. Spa vormde in dit opzicht een begin en vertrouwd mag worden, dat te Brussel deze lijn zal worden doorgetrokken. In deze periode, waarin de grondslagen worden gelegd voor verderen gemeenschappelijken reconstructiearbeid, behoort het beginsel van den vrijen handel met klem te worden geponeerd.

Zonder strijd zal voor den vrijhandel de toekomst niet zijn. Het blijkt reeds uit het statuut van den Volkenbond. Hoe nauw dit lichaam in beginsel aan het „Peace, Goodwill among Nations” van den vrijhandel verwant moge zijn, het beginsel van den vrijen handel zal men er, zelfs als einddesideratum, tevergeefs in zoeken. Slechts in art. 25, dat, bijna als paradepaard, de internationale regeling van den arbeid op den voorgrond stelt, zal men, verscholen onder e., het rekbare beginsel van een „équitable traitement du commerce de tous les Membres de la Société” ontdekken.

Ongetwijfeld was in de Parijsche atmosfeer reeds dit winst en kan het den vrijhandel goedgezinden elementen in den Bond steun geven bij hun pogingen in de goede richting — meer dan een eerste en bescheiden stap is het echter niet.

Ook de binnenlandsche toestand in verschillende landen is aan den vrijhandel niet in alle opzichten gunstig. Te vreezen is dat in de periode, waarin in de door den oorlog getroffen landen het industrieel organisme weder op gang moet worden gebracht, het protectionistische stelsel nog eens zoo noodig zal worden geacht als een der meest werkzame verweermiddelen tegen de concurrentie uit neutrale landen en van overzee, terwijl tegelijk voor het zoo zwaar belaste staatsbudget de bron van inkomsten, gelegen in een stelsel van invoerrechten, onontbeerlijk zal worden geacht. Op agrarisch gebied is het uitzicht op het oogenblik ongetwijfeld hoopvoller. Ook hier echter kunnen omstandigheden, als bijv. een belangrijke daling der zeevrachten, verandering brengen.

Nog in andere richting dreigt gevaar van wellicht verdere strekking. Reeds gedurende den oorlog heeft Engeland in zijn politiek nopens de in Midden-Afrika gewonnen plantaardige vetten blijk gegeven hoe een land, dat overigen op het gebied der invoerrechten in het eigen land tot dusver aan het beginsel van den vrijhandel, met enkele geringe uitzonderingen, is trouw gebleven, langs anderen weg maatregelen kan nemen, die tegen dit beginsel indruischen. De petroleumpolitiek in Perzië en de jongste regelingen nopens Mesopotamië stellen dit in nog scherper licht. Vooral waar, zooals in het laatste geval, dit ingrijpen den vorm aanneemt van een nauw samengaan van den Staat met de groote monopolistische ondernemingen, die het kenmerk vormen van onzen tijd, kunnen deze eerste voorbeelden wellicht de voorboden zijn van veel meer. Voorzover deze nieuwe vorm van regeeringsbemoeding een beperkt nationalistisch karakter aanneemt, wat in den regel het geval zal zijn, is hij in dieperen zin met het beginsel van den vrijen handel in directe botsing en kan hij in zijn gevolgen zelfs veel verder reiken dan een stelsel van in- of uitvoerrechten zou vermogen.

Tast men mis, wanneer men om deze en andere redenen in de omschrijving van de ter conferentie te behandelen onderwerpen een zeker defensief element meent te ontdekken? Vooral het laatste punt der agenda, dat „het gevaar van protectie in Groot-

Brittannië” aan de orde stelt, wijst in deze richting.

Acht men deze beschouwingen tot inleiding van de te houden conferentie wellicht ietwat pessimistisch, dan moet het antwoord wezen, dat het in zaken als deze volstrekt noodzakelijk is de dingen te zien zooals zij zijn. Des te noodwendiger is het dan echter, dat allen, die voorstanders zijn van het beginsel van den vrijen handel, doordrongen van het besef, dat dit beginsel noodzakelijke voorwaarde is voor een wezenlijk goede verstandhouding tusschen de volken, in het openbaar zich voor dit beginsel schrap zetten. De mogelijkheid, dat het beloofde land wellicht nog verre is en dat vermoedelijk een volkenbond van een thans nog slechts gedroomde machtspositie een der voorwaarden zal zijn voor de uiteindelijke verwezenlijking van het ideaal, mag niet ontmoedigen.

Vooral Nederland heeft hier een plicht te vervullen. Reeds heeft de Nederlandsche vereeniging „Het Vrije Ruilverkeer” getoond hiervan doordrongen te zijn.¹⁾ De weerklank, die de conferentie hier te lande vinde, moge er een verder bewijs van zijn. B.

WANNEER TREEDT NEDERLAND TOE?

14 April 1891 troffen zes Staten (Engeland, Frankrijk, Portugal, Spanje, Tunis en Zwitserland) in het grijs Madrid eene schikking, waarbij de „valsche aanduiding van herkomst” in den ban werd gedaan; later traden daartoe nog drie andere landen toe (Brazilië, Cuba en het Fransche protectoraat Marokko). Elf jaar was over die kwestie beraadslaagd, zegge elf jaar had het probleem de staatslieden van vele landen bezig gehouden, voor er overeenstemming op dit punt bereikt werd. En nog was de uitkomst schraaltjes: want niet in het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van den industrieelen eigendom van 1883, waartoe op dat oogenblik 15 (thans 25) Staten toegetreden waren, werd de bestrijding van den hatelijken vorm van oneerlijke mededinging tot plicht gesteld, maar eene afzonderlijke schikking binnen het kader van artikel 15 van dat verdrag, dus met veel beperkter werkingssfeer, was de voornaamste uitkomst geworden van het vele zwoegen van Frankrijk om een einde te maken aan het euvel, dat voornamelijk zijnen wijnbouwers het leven vergalde. Behalve Engeland, waar alle koopwaren reeds sinds 1887 de juiste plaats van herkomst vermelden moesten en Zwitserland, dat meer uit overtuiging van de juistheid van het beginsel toetrad, had Frankrijk slechts die landen voor zijne denkbare winsten, wier belangen in dezelfde richting liepen, als de zijne, wijn- en landbouwstaten, als Spanje, Portugal en het later toegetreden Brazilië. Wel had het reeds vóórdien eene overwinning te boeken gehad, daar de opnemings van artikel 10 van het Unieverdrag, door Nederland met 10 andere landen onmiddellijk geteekend (St. 1884 No. 189), aan zijn aandringen te danken was, maar deze had niet ten volle beantwoord aan zijne verwachtingen. Die bepaling toch richtte zich slechts tegen die valsche aanduidingen van herkomst, die vergezeld gingen van eenen verdichten of met eene bedriegelijke bedoeling aan een ander ontleenden handelsnaam, zoodat feitelijk de handelsnaam, niet de aanduiding van herkomst beschermd werd. Zwitserse chocolade, Pilsener bier, Port, zij kunnen hier te lande in den handel worden gebracht, zonder dat de Nederlandsche fabrikant van die producten in Den Haag, Rotterdam of Dordrecht daardoor in strijd komt met het naar aanleiding van het Unieverdrag

¹⁾ Op 15 Maart j.l. heeft het bestuur dezer vereeniging tot den Minister van Buitenlandsche Zaken een schrijven gericht, waarin gewezen wordt op den plicht van Nederland als vrijhandelsland om op grond van de reeds genoemde bepaling uit het Volkenbondverdrag binnen den kring van den Volkenbond aan te dringen op aanvaarding van het beginsel van den algemeenen vrijen handel. Dit schrijven is in extenso afgedrukt in het nummer van 24 Maart j.l., blz. 253 v.

in 1886 gewijzigde artikel 337 van ons strafwetboek, zoolang hij zich maar speent van het genoegen daarbij nog een Zwitserschen, Pilsener of Portugeeschen firmanaam te vermelden. Andere gebreken, die aan het aanvankelijk al héél slappe artikel 10 van de conventie kleefden en de wijze van beteugeling van het kwaad betroffen, waartoe de Mogendheden zich verplichtten, zijn sindsdien door de herzieningen van Brussel in 1900 (St. 1902 No. 177) en van Washington in 1911 (St. 1913 No. 143) hersteld; het Unieverdrag is zich te dien aanzien naar de schikking van Madrid gaan richten, zoodat er tusschen beide op dit punt thans overeenstemming heerscht. Maar het object van beide is verschillend gebleven; het verdrag beoogt slechts het bedrog onder bepaalde verzwarende omstandigheden tegen te gaan, de schikking keert zich tegen de valsche aanduiding van herkomst zonder meer.

Vanwaar die ongenoegdheid van het meerendeel der Unieleden om een einde te maken aan de toch buiten allen twijfel verkeerde praktijk om namaaksels voor echte waren door te laten gaan? De argumenten door de vertegenwoordigers van de verschillende landen op de conferenties tot staving van hunne afwijzende houding tegen de Fransch-Engelsche voorstellen aangevoerd zullen het antwoord op deze vraag moeten geven. Reeds op de conferentie te Parijs in 1880, aan den vooravond dus van de totstandkoming van het Unieverdrag, was gebleken, dat vele Staten, erkennend, dat de gewoonte om onwaarachtige opgave te doen van de herkomst der producten, die men fabriceerde en in den handel bracht, onzedelijk was, er toch tegen op zagen haar te gaan bestrijden, omdat zij zoo ingekankerd was, dat zij bijkans onuitroeibaar leek. Zij vreesden daarom, dat eene verdragsbepaling in den geest van het Fransche voorstel, dat zowel op industriele, als op wijn- en landbouwproducten betrekking had, toch eene doode letter zou moeten blijven en dat misschien het geheele verdrag op haar zou stranden. De tolk van deze praktische bezwaren, die tot den zwakken tekst van artikel 10 van het verdrag geleid hebben, was België, dat bekend stond als een land, waar de te bestrijden kwaal, evenals trouwens elders, zeer wijd verspreid was, maar het vond, behalve bij anderen, zeer krachtige ondersteuning bij Italië, dat in 1886 op de conferentie te Rome, dus na de geboorte van het Unieverdrag, de leiding van de oppositie op zich nam, toen Engeland voorstelde om alles, wat op den handelsnaam betrekking had, uit artikel 10 te verwijderen. Ook de Italiaansche bezwaren waren van praktischen aard; eene valsche aanduiding van herkomst zou, wilde men Italië gelooven, eene gratis reclame zijn voor het land, waar de echte producten vandaan kwamen, en het verzet van de producenten tegen de gewoonte, waar zij zoo krachtig tegen te velde trokken, zou daarom onverklaarbaar zijn; niet zij immers werden van die valsche aanduidingen van herkomst de dupe, maar „misschien” de consumenten. Italië zei „misschien”, omdat het vond, dat de voorkeur voor het echte product bij nader onderzoek in den regel zou blijken op vooroordeel te berusten. Daarmede was het spitsvondig betoog nog niet uitgeput; neen, ook het karakter van het Unieverdrag zou niet strooken met de opneming van een artikel in den Engelschen geest, want het verdrag beoogde alleen de producenten en handelaren ter hulpe te komen, in geen geval de consumenten, die maar hun troost moesten zoeken bij hun eigen strafwet. En voor dit laatste formeele bezwaar, zoo zwak als het was, omdat de geest van het verdrag zich er toch zeker niet tegen verzette, dat door bescherming van de producenten middellijk ook de consumenten beschermd werden en Italië's poging om het belang van de producenten bij de bescherming van de aanduiding van herkomst geheel uit te schakelen te doorzichtig was om haar in ernst te bestrijden sloegen; zoowaar te Madrid in 1891 de meeste Staten op de vlucht! Schou-

der aan schouder met Italië streed Nederland, dat in de voorgestelde bepalingen eene verkapte toekenning van het uitsluitend recht op het gebruik van den naam van eene bepaalde landstreek zag, hoewel zulk een naam niet aan eene collectiviteit kon toebehooren. Terecht wees het daarbij op de moeilijkheid om het beginsel ten aanzien van alle namen, die met eene bepaalde landstreek verband hielden, streng door te voeren, die de ontwerpers van de regeling er dan ook toe gebracht had daarvan aanzienlijk af te wijken door de rechtbanken van ieder land bevoegd te verklaren om uit te maken welke namen, oorspronkelijk aanduidingen van herkomst, door lang gebruik „soortnamen” geworden waren en daarom aan de werking van de schikking onttrokken zouden zijn. Verder merkte onze vertegenwoordiger op, dat er steeds nieuwe soortnamen bij konden komen, hetgeen de taak van de rechterlijke macht zeer verzwaren zou; ook dit was juist gezien, immers in elk land oordeelt de rechter over die moeilijke kwestie anders en eenheid van rechtspraak valt, waar de belangen van de verschillende landen zoo ver uiteen loopen, voorloopig niet te verwachten. Minder gelukkig was misschien de gevolgtrekking, dat het beginsel niet juist kon zijn, waar men daarop zulk eene groote uitzondering moest maken; beginsels moeten vaak wijken voor belangen, zonder dat zij daarom minder juist behoeven te zijn. Beginselvaste conventies zijn te tellen, want de verscheidenheid van interessen noopt maar al te vaak tot compromissen (Londensche zee-rechtdeclaratie!). Met de door onzen vertegenwoordiger bedoelde, reeds in 1886 te Rome uitgevonden formule — formules in conventies zijn in den regel wanhoopsproducten, geboren uit de botsing van tegenstrijdige, onverzoenbare belangen — hoopte men die Staten te paaien, die het toch wel wat al te bar vonden om geen onderscheid te maken tusschen industriele producten eenerzijds, land- en wijnbouwproducten anderzijds. Bij de eerste toch komt het in den regel aan op de werkwijze, het récept, bij de tweede daarentegen op den bodem, het klimaat, waar zij vervaardigd worden, zoodat bijv. Eau de Cologne, indien men het juiste récept maar heeft, even goed in Utrecht als in Keulen gemaakt kan worden, wat met Rijnwijn niet het geval is. Voor de wijnen nu zette Frankrijk zich schrap met het gevolg, dat de benamingen daarvan, anders dan die van de landbouwproducten, waarvoor inzonderheid Portugal opkwam; uitdrukkelijk uitgezonderd werden van de reserve en weer onder de werking van den algemeenen regel gebracht werden; Champagne mag dus geen rechtbank in de tot de schikking toegetreden Staten voor een soortnaam laten doorgaan.

Waarom wij ook nadenhand geen aanleiding hebben gevonden om tot de Union restreinte met de wijdgeopende achterdeur toe te treden, bleef onopgehelderd. Wogen de formeele bezwaren zwaarder dan de voordeelen van eene toetreding voor onzen landbouw, óók sinds 1905 zich het streven openbaarde om zijne producten de bijzondere bescherming van den wijnbouw deelachtig te laten worden, of zou het voor onzen handel te lastig zijn om andere namen te bedenken en spoedig algemeen bekend te maken voor de Haagsche versnapering, het Rotterdamsche brouwsel en het Dordtsche mengsel? Eene tweede vraag: zijn de omstandigheden sinds 1891 niet zoozeer gewijzigd, dat wat zich toen tegen de toetreding verzette, thans geen voldoende gewicht meer in de schaal vermag te leggen? Veel toch is er nadien op het gebied van de bestrijding van de valsche aanduiding van herkomst gebeurd. De pogingen van Frankrijk om de schikking ook door andere landen geteekend te krijgen zijn met onverminderde kracht doorgezet en waren sinds 1904 voornamelijk er op gericht Duitschland tot het Fransche standpunt te bekeeren, dat het jaar tevoren lid van de Unie geworden was. Deze pogingen stuiten aanvankelijk op hardnekkigen tegenstand, daar de

Duitsche fabrikanten groot nadeel zouden lijden, indien het gebruik van de namen Champagne en Cognac voor wijnen, die niet in Champagne of Charente geproduceerd waren, als oneerlijke mededinging gebrandmerkt zou worden, en zij dus met hand en tand het recht op die — volgens hen soortnamen geworden — benamingen verdedigden. Het eerst genoemde woord, nu dat wilden zij, toen er flink wat over geredekaveld was, desnoods wel loslaten, omdat de woorden Sekt en Schaumwein inmiddels in hun land ingeburgerd waren, maar voor Cognac kon men geen andere benaming vinden en dat bleef dus het grootte struikelblok. Ging het echter niet precies om die beide namen, dan was Duitschland handelbaarder; zoo sloot het verdragen met Hongarije (1905) en met Portugal (1908), waarbij het op zich nam Tokayer, Port en Madeira als aanduidingen van herkomst te beschermen, verbood het zelfs inlandsche producten Bourgogne of Duitse Bourgogne te noemen. Wat Frankrijk door overreding niet kon bewerken, verkreeg het intusschen met de wapenen: bij het vredesverdrag van Versailles van 26 Juni 1919 (artikel 274 en 275) verbond zich Duitschland, bij het vredesverdrag van Saint-Germain van 10 September 1919 (artikel 226 en 227) verbond zich Oostenrijk alle wettelijke en administratieve regelingen te treffen ten einde de producten en merken van de Geallieerde en Geassocieerde Mogendheden te beschermen, verplichtten zij zich éézijdig zich neer te zullen leggen bij de wetten, administratieve en rechterlijke beslissingen in de landen der vroegere tegenstanders met betrekking tot de aanduidingen van herkomst bij wijnen en spiritueliën van kracht en den invoer, den uitvoer, de fabricage, de circulatie en den verkoop van alle producten met herkomst aanduidingen in strijd met die wetten en beslissingen te zullen verbieden. Deze bepalingen komen neer op eene passieve toetreding van Duitschland en Oostenrijk tot de schikking van Madrid, met de wijziging daarin aangebracht te Washington in 1911. Duitschland heeft nu voor het woord Cognac het nog vreemd in de ooren klinkende „Weinbrand“ uitgevonden en beraadt zich over eene formeele toetreding tot de schikking. Italië liet sinds 1902 zijne formeele bezwaren tegen het Arrangement waren, België gaf reeds in 1910 te kennen, dat er zich eigenlijk niets meer tegen zijne toetreding verzette en Zweden heeft zich door twee wetten, van 1913 en 1914, den weg tot eene toetreding gebaad; te verwachten valt derhalve, ook met oog op de verdragen tusschen verschillende Unieleden en niet-Unieleden onderling over de aanduidingen van herkomst gesloten, dat de werkingssfeer van de schikking van Madrid weldra nog verder zal worden uitgebreid. Moet Nederland „Janachteran“ zijn, zooals bij de Bernerconventie, of wordt dit met onze eer en belangen onvereinigbaar geacht? Het antwoord op deze vraag is aan onze regeering.

Mr. Dr. K. H. CORPORAAL.

[Zie ook de Londensche Correspondentie in dit nummer, blz. 745. — Red.]

DE NEDERLANDSCHE ZUIVELINDUSTRIE, EN ZUIVELHANDEL ONDER INVLOED VAN DEN OORLOG. I.

I. Welke beteekenis hebben de zuivelindustrie en de zuivelproducten voor ons land?

De beteekenis van de zuivelindustrie vangt aan bij het produceeren van de grondstof: melk. Er is in Nederland, praktisch gesproken, geen boerderij, die niet in meerdere of mindere mate zich bezig houdt met de melkveehouderij. In sommige streken bestaat vrijwel het geheele bedrijf hieruit; in andere streken is de melkveehouderij het centrum van het bedrijf, doch wordt ook op belangrijkste schaal akkerbouw gedreven; weer in andere streken is de akkerbouw hoofdzak, doch staat de melkveehouderij daar naast als belangrijk onderdeel. In het algemeen staat echter vast, dat de melkveehouderij de kern is van onzen

Nederlandschen landbouw. Hiermede acht ik voldoende aangetoond, dat alleen reeds de productie van deze grondstof voor de zuivelindustrie een bedrijf is van zeer buitengewone economische beteekenis voor ons land. Deze bewering wordt nader onderstreept door de mededeeling, dat de melkproductie in Nederland op het oogenblik jaarlijks ongeveer bedraagt

3.800.000.000 L.

met een waarde van op het oogenblik ongeveer

f 500.000.000.

Deze grondstof wordt voor een gedeelte in natura verbruikt; verreweg het grootste gedeelte wordt door de Zuivelindustrie verwerkt (hieronder reken ik eenvoudigheidshalve ook de melk, die door melkinrichtingen, enz. wordt bewerkt: gereinigd, gepasteuriseerd, gesteriliseerd, enz., ten behoeve van de melkconsumenten). Er zijn in Nederland ruw geschat ongeveer 800 zuivelfabrieken. Hieronder zijn kleine fabrieken, doch in de laatste tijden heeft er een groote neiging bestaan, om kleinere fabrieken te combineeren in grotere bedrijven, zoodat een belangrijk gedeelte van genoemd aantal bestaat uit groote fabrieken. Het is duidelijk, dat in deze fabrieken een groot aantal personen een bestaan vindt: directeuren, boekhouders, vakpersoneel (botermakers, kaasmakers, centrifugisten, machinisten, enz.) en werklieden.

Nadat de producten bereid zijn, komt de verkoop in binnen- en buitenland. Deze verkoop geschiedt soms door de fabrikanten zelf of door combinaties van fabrieken gezamenlijk, terwijl een niet onbelangrijk gedeelte van het product wordt verkocht aan de in Nederland gevestigde handelaren in zuivelproducten. Aldus vinden vele honderden groote en kleine handelaren met hun pakhuis- en kantoorpersoneel een nuttig bestaan in de zuivelindustrie.

Behoef ik nog te wijzen op de industrieën, die hulpmiddelen en grondstoffen leveren voor de zuivelindustrie; op de leveranciers van machines en verpakkingsmateriaal; op de talloze groepen van personen, die in of door de zuivelindustrie de middelen vinden om op nuttige wijze werkzaam te zijn en daardoor in hunne levensbehoeften te voorzien? Ik meen, dat het vorenstaande voldoende is om de maatschappelijke beteekenis van de zuivelindustrie voor ons land enigszins duidelijk te maken.

Ik heb hierboven gezegd, dat de personen, die in de zuivelindustrie werkzaam zijn, nuttig werk verrichten. Dit dien ik nog aan te toonen. De zuivelproducten verrichten voor Nederland twee economische functies. Zij zijn in den vorm van consumptiemelk, boter en kaas zeer nuttige voedingsmiddelen voor de eigen bevolking en zij worden in verschillende vormen geëxporteerd. Of, met andere woorden, zij voeden gedeeltelijk ons volk en zij versterken de creditzijde van onze handelsbalans.

De omvang der nuttigheid van de eerste functie behoef ik niet nader te omschrijven: wij gebruiken allen melk, boter en kaas en wij zouden ze niet gaarne missen. De nuttigheid der tweede functie varieert naar gelang van de hoeveelheid, die geëxporteerd wordt en van de prijzen. Ter oriëntering zij hier vermeld, dat in het laatste voor-oorlogsche jaar (1913) aan zuivelproducten geëxporteerd werd voor een waarde van ongeveer

f 125.000.000,

waarbij in aanmerking genomen moet worden, dat dit voor-oorlogsche guldens zijn, dus dat diezelfde export op het oogenblik een waarde zou hebben van b.v. 2½ maal zooveel of ruim:

f 300.000.000.

Volledigheidshalve zij hier aangeteekend, dat een zeer klein deel van de zuivelindustrie werkelijke luxe-producten voortbrengt.

II. De ontwikkeling van zuivelindustrie en zuivelhandel vóór den oorlog.

Het is duidelijk, dat een zoo uitermate belangrijke industrie, die reeds vele eeuwen oud is en die in de

laatste halve eeuw de evolutie tot het machinale groot-bedrijf heeft doorgemaakt, eene zeer belangwekkende historie heeft. Deze historie valt echter geheel buiten het kader van dit artikel, zoodat ik hier volsta met eene zeer schematische beschrijving van de voornaamste bijzonderheden.

Als uitgangspunt zij dan vermeld, dat vóór den oorlog het zuivelbedrijf eene volledige economische vrijheid genoot. Men heeft toen wellicht nooit beseft, welk een eerste vereischte die vrijheid is voor de ontwikkeling van een industrie. Onbewust leefde men in deze vrijheid en profiteerde er van door een gezond bedrijf en een gezonden handel op te bouwen. Het resultaat van dit alles was, dat er zeer intensief gewerkt werd; de productie werd meer en meer opgevoerd. Enkele cijfers ten aanzien van de voornaamste producten mogen dit verduidelijken:

Jaar.	Uitgevoerd in K.G.	
	Kaas.	Boter.
1900	45.908.000	—
1905	44.651.000	23.207.000
1910	55.689.000	32.866.000
1911	51.523.000	30.170.000
1912	59.470.000	39.149.000
1913	65.924.000	37.060.000

Eenigszins volledige en betrouwbare gegevens omtrent binnenlandsch verbruik en productie bestaan niet, zoodat ik met deze uitvoergegevens genoegen dien te nemen. Ik moet daarbij vermelden, dat deze toename in den uitvoer niet te danken is aan inkrimping van de consumptie in ons eigen land; eerder mag aangenomen worden, dat dit binnenlandsche verbruik zich tegelijkertijd in stijgende richting bewoog.

Vóór den oorlog stegen dus de productie en de uitvoer in belangrijke mate. Dit was niet in de eerste plaats te danken aan uitbreiding van het bedrijf van den melkveehouder, doordat b.v. land, dat vroeger diende als bouwland, omgezet werd in grasland, doch in hoofdzaak aan het feit, dat de melkveehouderij voortdurend geïntensiveerd werd. Er werd steeds meer krachtvoeder bijgekoofd en door aankoop van meststoffen werd de productie van veevoeder op het eigen land verhoogd, waardoor eenerzijds meer vee gehouden kon worden op dezelfde oppervlakte gronds en anderzijds het vee, dat gehouden werd, meer melk per hoofd produceerde. Bovendien werd door systematische teelt het vee zelf voortdurend verbeterd.

Dit streven, om het bedrijf te intensiveren is een bewijs, dat het op een gezonden basis rustte. Welke was deze basis?

Nederland was aan drie zijden ingesloten door belangrijke industrie-gebieden. In het Oosten door Duitschland en Oostenrijk-Hongarije; in het Zuiden door België en Frankrijk en in het Westen door Engeland. In deze landen legde men zich speciaal toe op de ontwikkeling van de industrie en mijnbouw met het gevolg, dat men er, althans in groote gebieden, eene zeer dichte bevolking had wier behoefte aan levensmiddelen niet gedekt kon worden door de productie in het eigen land. Het resultaat was, dat die streken een zeer goed afzetgebied vormden voor levensmiddelen; boter en kaas in de eerste plaats. Ik meen dan ook, afgezien van kleinere bijzonderheden, dat de ontwikkeling van onze zuivelindustrie en de drang tot intensivering van het veehouders- en zuivelbedrijf hunne volledige verklaring vinden in de nabijheid van de Duitse, Oostenrijksche, Belgische, Fransche en Engelsche industriegebieden.

Hiermede is de hoofdtendenz aangegeven. Daarnaast mag ik echter niet nalaten te vermelden, dat nog verschillende landen voor onze zuivelindustrie belangrijke afzetgebieden vormden. Deze landen mogen dan geen massa-afnemers geweest zijn als de bovengenoemde landen, toch waren zij van groote beteekenis, omdat zij vaste en goede afnemers waren van kleinere hoeveelheden, veelal van speciale merken. In dit verband noem ik Spanje, de Scandinavische landen, Italië, Zuid-Amerika, Zuid-Afrika, Indië.

De basis voor eene industrie is het afzetgebied. Voor de zuivelindustrie was een afzetgebied in verschillende richtingen en voor verschillende soorten producten van allerlei kwaliteiten vóór den oorlog gevormd, en de ontwikkeling van den handel ging in deze richting steeds verder. Zodoende had zich een zeer gezonde basis voor deze industrie opgebouwd. Onder dezen invloed verbeterde en intensiverde zich de productie van de grondstof voor de bereiding der zuivelproducten; het melkveehouderbedrijf in Nederland bewoog zich in Nederland langs een stijgende lijn en was een bron van welvaart voor onze landbouwende bevolking, ja, voor ons geheele land. En de industrie die de grondstof verwerkte ging natuurlijk in deze richting mede. De fabrieken werden verbeterd, kleine en irrationeele bedrijven werden tot grootere samengevoegd, nieuwe werk-methodes werden ingevoerd, het product werd steeds verbeterd.

Zoo was de zuivelindustrie vóór den oorlog in ons land geworden een bron van groote welvaart en volkskracht.

III. De eerste oorlogsjaren (Augustus 1914 tot Juli 1916).

Na eene tijdelijke desorganisatie, die het uitbreken van den oorlog in vrijwel alle bedrijven teweegbracht, herstelden zich de zuivelindustrie en de zuivelhandel zeer spoedig. Want toen de eerste paniek van enkele weken voorbij was, bleek onmiddellijk, dat het afzetgebied weliswaar zeer was ingekrompen, doch dat in het resterende gedeelte de vraag naar onze producten zich dermate geconcentreerd had, dat een zeer loonnende afzet vrijwel gegarandeerd was.

De Centrale Rijken waren uit het wereldverkeer uitgeschakeld. Zij waren niet meer in de gelegenheid, de geweldige hoeveelheden levensmiddelen, welke zij gewoon waren te importeeren, te betrekken uit ruimen kring. Zij zagen zich plotseling aangewezen op enkele kleine gebieden. Het baart geen verwondering, dat zij er zich met alle kracht op toeleghden, uit die gebieden de goederen te betrekken, waaraan zij behoefte hadden. En zij hadden in de eerste plaats behoefte aan levensmiddelen.

Het gevolg hiervan was, dat gedurende de eerste oorlogsjaren onze afzet van zuivelproducten zich meer en meer naar het Oosten richtte; de Centrale Rijken waren vrijwel onze eenigste afnemers. Het is goed, er hier aan te herinneren, dat deze verandering of liever inkrimping van afzetgebied uit twee oorzaken voortvloeide. In de eerste plaats was het er den Centralen om te doen, zooveel mogelijk producten te betrekken, de prijs was bijzaak. Waar de prijzen in hoogste instantie de richting van het handelsverkeer bepalen, en waar niemand er zooveel belang bij had onze producten te koopen als de Centrale Rijken, daar is het logisch, dat deze het verkeer in hunne richting trokken door steeds de hoogste prijzen te geven.

Daarnaast was er een tweede oorzaak. Het handelsverkeer over de Duitse grens werd gedurende den oorlog onbelemmerd voortgezet. Het verkeer vanuit ons land in alle andere richtingen ondervond buitengewoon ernstige belemmeringen. Dit was een factor die er in sterke mate toe bijdroeg, om den uitvoer van onze zuivelproducten naar Oostelijke richting ten zeerste te bevorderen.

In zooverre handhaafden zich dus de gunstige omstandigheden gedurende de eerste oorlogsjaren, dat de afzet van onze zuivelproducten tegen loonnende prijzen mogelijk was. Zoowel de veehouderij als de zuivelindustrie behielden dus het fundament, dat zij zich vóór den oorlog gevormd hadden, doch alleen op eenigszins andere wijze. Voor een zeer veelzijdige loonnende afzet was een eenzijdige, zeer loonnende afzet in de plaats getreden. De productie bewoog zich dan ook de twee eerste oorlogsjaren in stijgende richting met het gevolg, dat 1916 het grootste productiejaar was in onze geheele zuivelgeschiedenis.

De zeer loonnende afzetgelegenheid voor groote hoe-

veelheden zuivelproducten naar het buitenland had voor ons land, naast de daaruit voortvloeiende financiële voordeelen, nog tengevolge, dat men binnenslands melk, boter en kaas tegen lage prijzen kon verstrekken. Van boter en kaas konden bepaalde percentages der productie voor het binnenland bestemd worden. En hoewel de productiekosten sterk gestegen waren, kon men de binnenlandsche prijzen toch op of zelfs onder het normale bedrag handhaven, omdat de winsten op den uitvoer der producten voldoende waren om eventuele verliezen op de gedeelten, welke ter beschikking gesteld werden van den Nederlandschen consument te dekken. Zelfs werd uit die exportwinsten nog een gedeelte afgezonderd en ter beschikking gesteld van de Regeering, die daaruit aan de verkoopers van consumptiemelk een toeslag per verkochte liter melk verleende, waardoor ook de prijs voor consumptiemelk op een betrekkelijk laag niveau kon worden gehandhaafd.

Gedurende de twee eerste oorlogsjaren was dus de positie van de zuivelindustrie bij ons te lande gunstig. De melkveehouderij was loonend en werd daardoor aangemoedigd. Zoodat de industrie groote hoeveelheden grondstof te verwerken kreeg. En de producten vonden een zeer gemakkelijken loonenden afzet. Aan dezen toestand was echter een groot bezwaar verbonden, doordat het vroeger veelzijdige afzetgebied werd teruggebracht tot ééne richting. En in die eene richting was nog de afzet ganschelijk veranderd: de vroegere koopers waren ook daar uitgeschakeld en de meeste verkoopers hadden plaats aan de civiele en de legerautoriteiten. Daarmede was de vroegere gezonde ontwikkeling plotseling afgebroken en daarvoor in de plaats kwamen weliswaar tijdelijk voordeelige verhoudingen, die op den duur echter niet anders dan zeer nadeelig konden werken.

Men heeft uit onze groote leveringen van zuivelproducten aan de Centrale Rijken in de twee eerste oorlogsjaren wel eens willen concluderen, dat wij uit politieke overwegingen het contact met andere markten verbroken hadden. Ik kan daartegenover met nadruk zeggen, dat alle vooraanstaande zuivelbereiders en zuivelhandelslichamen in ons land met zeer veel leedwezen gezien hebben hoe de omstandigheden ons dwongen, ons gezonde en omvangrijke afzetgebied te doen plaats maken voor een beperkt en daardoor eenzijdig terrein. Eenige kortzichtigen en de gelegenheidshandelaren mogen deze tijdelijke profijtten met onverdeeld genoegen hebben genoten, de kern van de Nederlandsche zuivelbereiding heeft het van den beginne betreurd, dat de economische verhoudingen in de twee eerste oorlogsjaren ons dwongen tot deze sterke specialisatie in oostelijke richting.

Ik heb boven reeds gememoreerd, dat ook in Duitschland en Oostenrijk voor ons geen sprake meer was van de normale handelsrelaties. Oorspronkelijk kochten de particuliere handel, de civiele en de militaire autoriteiten allen dooreen. Met het gevolg natuurlijk, dat zij onderling elkaar concurrentie aandeden en de prijzen opjoegen. Daarom was men in Duitschland overgegaan tot de oprichting van de Zentral Einfuhr Gesellschaft. Er werd een invoerverbod ingesteld en deze Maatschappij kreeg het uitsluitend recht om zuivelproducten in Duitschland te importeerden. Tot dit doel vestigde zij een filiaal in ons land. Op deze wijze werd het doel weliswaar niet volmaakt bereikt, daar aanvankelijk nog zuivelproducten langs allerlei meer en minder rechte wegen buiten de Z. E. G. om in Duitschland werden ingevoerd. Het is echter duidelijk, dat met deze maatregelen de normale handelsbetrekkingen vrijwel opgeheven waren.

Zoo eindigden de twee eerste oorlogsjaren met eene vrijwel totale vernietiging van onze afzetgebieden, welke vernietiging echter voor de zuivelindustrie geen onmiddellijke ongunstige gevolgen had. Het is duidelijk, dat onze vroegere afzetgebieden, die wij niet meer konden bereiken, zich inmiddels wendden tot

andere productiegebieden, of zelve de productie zoo goed en zoo kwaad als het ging ter hand namen.

G. J. BLINK.

DE CREDIETSPANNING IN DE VEREENIGDE STATEN.

Naar bekend mag worden verondersteld waren de credietwischen, door de Member-banks aan de Federal Reserve Banks gesteld, vóór de Ver. St. zich in den oorlog begaven, betrekkelijk gering. Deze waren dan ook om hun kapitaal emploi te verschaffen in hoofdzaak op eigen operaties in de wisselmarkt aangewezen. Een der hoofdoorzaken der geringe herdiscontingering door de Memberbanks was de groote geldruimte in de Ver. St., veroorzaakt in hoofdzaak door de aanzienlijke reductie der wettelijk voorgeschreven Kasreserves der National Banks, ingevolge de bepalingen der Federal Reserve Act en vervolgens door de enorme goudinvoersaldi, die van 1 Jan. 1915 tot 31 Maart 1917 \$ 1193 miljoen bedroegen.

Dientengevolge bewoog de noteering voor callgeld te New York en die voor papier met twee handteekeningen en een looptijd van 60—90 dagen zich voortdurend aanzienlijk beneden den rentekoers, door de Federal Reserve Bank te New York voor 2—3 maands-papier vastgesteld, zooals blijkt uit onderstaanden staat, ontleend aan een artikel van Prof. Kemmerer in het Journal of the American Banker's Association:

	Noteering voor Callgeld te N. Y.	Papier met 2-3 m. looptijd en twee handteek.	Koers v. F. R. B. te N. Y. voor 2-3 mnds. handelswissels.
1914			
December ..	3.38	4.35	5.71
1915			
1e Kwartaal..	2.01	3.66	4.46
2e " ..	1.96	3.68	4.00
3e " ..	1.81	3.36	4.00
4e " ..	1.88	3.11	4.00
1916			
1e Kwartaal..	1.89	3.12	4.00
2e " ..	2.45	3.28	4.00
3e " ..	2.75	3.70	4.00
4e " ..	3.39	3.58	4.00
1917			
1e Kwartaal..	2.53	3.89	4.00

Na de toetreding van de Unie tot den oorlog veranderde het aspect evenwel geheel. Een breed opgezette en intensief gevoerde campagne voor de verschillende Liberty-loans werd gevoerd en een krachtig middel, het publiek en de banken tot koopen te brengen, was een zeer liberale discontopolitiek der F. R. Banks, die wissels, getrokken op onderpand van staatspapier en door de Memberbanks tegen dezelfde intrest als vergoed werd op deze fondsen gedisconteerd, in herdisconto namen tegen een rente beneden die, welke door de Memberbanks gemaakt werd. Een politiek dus, waarbij met den toestand der geldmarkt geen rekening werd gehouden.

De rentekoersen, die door de groote vraag op de geld- en kapitaalmarkt in 1916 reeds waren begonnen te stijgen, kwamen in het tweede kwartaal van 1917 boven het F. R. disconto, waarmede het verschil steeds grooter werd, zooals blijkt uit de tabel, afgedrukt aan het hoofd der volgende bladzijde en eveneens ontleend aan Prof. Kemmerer's artikel.

Geen wonder baart het dus te vernemen, dat behalve dat deel der leeningen, dat wegens den bij de kapitaalaccumulatie achterblijvenden omvang der emissies, niet direct geabsorbeerd kon worden, tal van ondernemingen zich goedkoop geld verschaffen, door inplaats van hun handelspapier te verdisconteerden, voorschot te nemen op hun bezit aan oorlogsleeningen, waardoor tevens de prikkel, zich hiervan zoo spoedig mogelijk te ontdoen, verdween.

Deze politiek van lage rentekoersen, een der hoofd-factoren in de crediet-expansie, welke in de Ver. St. te bespeuren valt, wordt door den F. R. Board in

	Noteering voor Callgeld te N. Y.	Papier met 2-3 m. looptijd en twee handteek.	Koers v. F. R. B. te N. Y. voor 2-3 mnds. handelswissels.	Rente voor beleen. ged. 15 dagen op onderpand v. Liberty Bonds.
1917				
2e Kwartaal..	3.30	4.73	4.00	3.00
3e " ..	3.66	4.91	4.00	3.00
4e " ..	3.60	5.44	4.05	3.05
1918				
1e Kwartaal..	4.63	5.70	4.50	3.50
2e " ..	4.44	5.88	4.74	3.97
3e " ..	5.64	5.91	4.75	4.00
4e " ..	5.72	5.93	4.75	4.00
1919				
1e Kwartaal..	4.98	5.28	4.75	4.00
2e " ..	5.73	5.42	4.75	4.00
3e " ..	5.94	5.39	4.75	4.00
4e " ..	8.87	5.58	4.75	4.37

zijn jongste jaarverslag gemotiveerd op grond van de overweging, dat geen rentevergoeding op het Staatspapier, hoe hoog ook, dit alles direct zou hebben doen absorberen door beleggers, daar een deel der emissies wegens het hierbij achterblijven van de besparingen onmogelijk direct geplaatst had kunnen worden. Op grond hiervan zou er evenwel niets tegen geweest zijn, hooger rente te vergoeden, zich beter aanpassend aan den werkelijken rentestand, doch gegeven de vermelde situatie, heeft de regeering het blijkbaar verstandig geoordeeld, dan maar zoo goedkoop mogelijk aan geld te zien te komen. Zoolang de Treasury voortging tegen geringe rentevergoeding zijn eischen aan de geldmarkt te stellen, heeft de Board gemeend, het haar door discontoverhooging niet moeilijk te moeten maken. Welk een gevolg deze politiek op de activa en de elasticiteit van het F. R. stelsel heeft gehad, moge hieruit blijken, dat 16 Mei 1919 de F. R. Banken \$ 1.863.500 wissels in portefeuille hadden op onderpand van Staatspapier of wel 91,4 pCt. van het totale bedrag hunner disconto's. Het hoogtepunt was hiermede bereikt. Op 19 September was dit percentage gedaald tot 84,4 en ingevolge de discontoverhooging van 14 November werd 26 December het percentage 68,8 bereikt.

Tot deze verhooging is echter eerst overgegaan, nadat het programma van de Treasury inzake de consolidatie der vlottende schuld zoover was afgewerkt, dat een meer normale bankpolitiek, zooals het verslag zegt, deze afwerking niet meer in een omvang van beteekenis kon belemmeren.

Naarmate de operaties van de schatkist een minder determineerenden invloed op de geldmarkt kregen, werd de credietvraag van handel en industrie van steeds grooteren omvang. Schommelde het bedrag der geherdisconteerde handelswissels van 3 Jan.—5 Sept. 1919 tusschen 295 en 212 miljoen dollars, van 5 Sept. tot 26 December steeg het tot \$ 684 miljoen en bedroeg 25 Juni 1920 1.153 miljoen. De Board is hierover niet zeer verheugd, aangezien de immer stijgende crediet-eischen in hooge mate het gevolg zijn van een ongezonde prijsstijging, waarbij alle loonsverhoogen e.d. maar zonder meer over de prijzen worden omgeslagen en ondernemers geen enkelen prikkel hebben tot goedkoop produceeren, terwijl zij verder hun oorsprong vinden in goederenspeculatie, een opvatting van oorzaak en gevolg, die voor rekening van den Board blijft.

Tusschen de regels door is dan ook wel te lezen, dat de Board niet dan noodgedwongen (door de eischen van de schatkist) discontoverhooging ter bevestiging van de hierboven gememoreerde euvelen zoolang heeft uitgesteld, als geschied is.

Waar de zaken evenwel den hierboven aangegeven loop namen, is het de vraag of het juist gezien was van den Board, de tijdens den oorlog gevolgde discontopolitiek zoolang voort te zetten en zou een eerder ingrijpen, een meer vooruitziende politiek, wellicht hebben kunnen voorkomen, dat de spanning gestegen is tot de hoogte, die zij thans heeft bereikt.

Aanvankelijk schreed de Board slechts langzaam voort op den weg der discontoverhooging. Op 4 Nov. werd het disconto voor wissels, getrokken op onderpand van Victory- en Libertybonds van 4½ op 4¾ pCt. gebracht, 12 Dec. dat voor handelswissels eveneens (looptijd van beide soorten 16—90 dagen).

De invloed van deze tweede verhooging op de geldmarkt was aanzienlijk geringer dan die van de eerste en waar het reserve-percentage steeds dalende bleef (het bedroeg 24 October 1919 46,3 en 30 Jan. 44,5) ging de Board 2 Febr. tot een meer drastische verhooging over en bracht de koersen op 5½ pCt. voor papier op onderpand van staatsfondsen en op 6 pCt. voor de overige wissels. Het effect van een en ander was een geleidelijke daling van het cijfer der beleeningen op staatsfondsen in de balansen der Member-banks. De expansie van het handelscrediet werd er evenwel geenszins door tot staan gebracht, zooals blijkt uit onderstaande cijfers, ontleend aan de gecombineerde weekbalansen der Memberbanks (in duizenden dollars):

	Beleeningen op:		Andere Voor-schotten	Totaal
	Oorlogs-leeningen	Andere effecten		
Jan. 2..	\$1.323.257	\$3.337.506	\$10.046.295	\$14.747.068
Febr. 6..	1.220.713	3.289.510	10.437.927	14.948.150
Febr. 13..	1.205.885	3.233.294	10.607.707	15.046.886
Febr. 20..	1.190.596	3.168.814	10.692.503	15.051.913
Febr. 27..	1.195.564	3.185.281	10.721.475	15.102.320
Mrt. 5..	1.216.694	3.171.057	10.838.483	15.226.234
Mrt. 12..	1.193.926	3.184.987	10.996.294	15.375.207
Mrt. 19..	1.189.775	3.175.231	10.998.771	15.363.777
Mrt. 26..	1.186.935	3.190.652	11.089.191	15.466.778
April 2..	1.184.149	3.158.943	11.091.640	15.434.732
April 9..	1.163.184	3.140.240	11.078.526	15.381.950
April 16..	1.153.317	3.179.452	11.124.449	15.457.218
April 23..	1.112.626	3.147.591	11.138.634	15.398.851
April 30..	1.102.334	3.170.316	11.144.666	15.417.316
Mei 7..	1.102.696	3.139.528	11.165.696	15.407.920
Mei 14..	1.088.889	3.100.315	11.229.667	15.418.871
Mei 21..	1.043.664	3.109.537	11.139.696	15.282.897
Mei 28..	1.061.506	3.115.454	11.192.265	15.369.225
Juni 4..	1.044.043	3.111.038	11.246.502	15.401.583
Juni 11..	1.040.215	3.095.337	11.254.011	15.389.563
Juni 18..	1.026.225	3.113.141	11.322.149	15.462.515
Juni 25..	1.026.069	3.106.757	11.351.253	15.484.069

Een daling dus van de beleeningen op ieder der beide categorieën van effecten van ongeveer \$ 275.000.000, terwijl daarentegen de handelsvoorschotten met ongeveer \$ 1.300.000.000 stegen.

Met het oog op den ernst van de situatie werd op een in de week van 14—21. Mei gehouden conferentie van den Board met de Directeuren van klasse A der F. R. banks ook een afvaardiging van de American Bankers' Association uitgenoodigd, nl. het Orderly Deflation Committee. Governor Harding gaf daar als zijn meening te kennen, dat gegeven de afnemende productie in een aantal der voornaamste industrieën gedurende 1919 met ongeveer 10 pCt., vergeleken bij 1918, zooals blijkt uit onderstaand staatje, de credietexpansie verontrustend was.

	1918		1919	
	Totaal gedurende het jaar	Index	Totaal gedurende het jaar	Index
Aanvoeren van koren op 17 centra in het binnenland (in duizenden bushels)	1.201.027	100	991.787	82.58
Houtverscheppingen naar rapporten van 5 maatsch. (in duiz. kub. voet)	10.241	100	9.912	96.79
Anthraciet en bitumineuze kool-productie (in duizenden short tons)	671.729	100	532.945	79.34
Gewonnen ruwe petroleum (in duiz. barrels)	355.925	100	377.719	106.12
Ruw ijzer prod. (in duiz. long tons)	38.506	100	31.015*	80.55
Productie van steel „ingots” (in duiz. long tons)	43.051	100	39.000	90.59
Koper (in duizenden lb.)	1.908.534	100	1.278.000	66.96
Katoen-consumptie (in duiz. balen) ..	6.176	100	5.924	95.90
Wol-consumptie (in duiz. ponden) ..	605.169	100	543.086	90.00
Aantal ton-mijlen van Gouv. spoorwegen (in miljoenen tons)	437.019*	100	394.804*	90.34

*) Verbeterde cijfers.

Hieraan moet echter worden toegevoegd, dat de productie in het laatste kwartaal van 1919 gunstig afstak bij die in de eerste drie maanden, een stijging in productiviteit, die het eerste kwartaal van 1920 nog kon worden voortgezet. De toenemende congestie op de spoorwegen belemmerde evenwel den afzet der producten zeer. Deze congestie bereikte volgens het Juni-bulletin van den F. R. Board in Mei haar hoogtepunt. Het gevolg hiervan is, dat April en Mei een alles behalve voldoening gevende productie-index vertoonen. In de vergelijkende cijfers over de eerste vier maanden van 1919 en 1920, die hieronder volgen, komt deze daling in April 1920 nog niet tot uiting, daar de productie begin 1919 laag was, vooral in de textielgroep.

	Sept.-Dec. 1919.		Jan.-April 1920		Jan.-April 1919	
	Totaal voor 4 maanden.	Index.	Totaal voor 4 maanden.	Index.	Totaal voor 4 maanden.	Index.
Aanvoeren v. vee op 15 markten in het W. (in duizenden).	27.186	119.9	21.154	81.1	22.674	100
Aanvoeren v. koren op 17 centra in het binnenland (in duizenden bushels).	371.348	133.1	260.935	97	268.941	100
Zichtbare aanvoeren van katoen (in duizenden balen).	6.881	211.3	4.149	17.4	3.257	100
Houtverscheppingen naar rapporten v. 3 maatschappijen (in duizenden kub. voet)	2.949	109.2	3.383	125.3	2.750	100
Productie v. bitumineuze kool (in duizenden short tons)	158.945	114.4	173.574	124.9	138.936	110
Vervoerde anthraciet langs 9 spoorwegen (in duizenden long tons)	24.358	128.4	(1)	(1)	18.970	100
Productie v. ruwe petroleum (in duizenden barrels)	131.608	112.8	140.002	119.9	116.726	100
Productie van ruw ijzer (in duizenden long tons)	9.377	79.4	12.110	102.5	11.811	100
Productie v. steel „ingots” (in duizenden long tons)			11.771	109.9	10.714	100
Consumptie van katoen (in duizenden balen)	2.049	107.8	2.252	118.5	1.900	100
Consumptie v. wol (in duizenden lbs)	220.999	177.9	234.940	188.8	124.241	100

1) Cijfers niet beschikbaar wegens transportmoeilijkheden.

Het gevolg van de goederenopeenhooping door transportmoeilijkheden en van het met behulp van bankcrediet aanhouden van groote voorraden in afwachting van een prijsstijging is een overbelasting van de banken, die vooral met het oog op den snel naderenden oogsttijd, tot moeilijkheden aanleiding kan geven, omdat voor „moving the crop” steeds groote eischen aan de banken gesteld worden. Vooral op liquidatie der „frozen credits” drong de heer Harding aan, terwijl de volgende vijf conclusies werden aangenomen:

1°. Het is wenschelijk dat de banken hun voorschotten met 10 pCt. verminderen of met meer, indien zulks noodig is voor het financieren van den oogst.

2°. Het is wenschelijk dat het Gouvernement alle uitgaven, behalve de absoluut noodzakelijke, stop zet tot na den oogst.

3°. Het is wenschelijk, dat Staten en Gemeenten zolang voorgenomen emissies uitstellen, om concurrentie bij het verkrijgen van crediet te vermijden.

4°. Het is wenschelijk dat individueele personen en ondernemingen allen niet noodzakelijken aanbouw uitstellen.

5°. Het is wenschelijk dat men zooveel mogelijk spaart en zijn uitgaven tot de noodzakelijke beperkt.

Hoezeer het treffen van maatregelen noodig is, kan blijken, als men nagaat, hoezeer de eischen aan de F. R. Banks in de oogstdistricten gesteld, in de laatste vier maanden zijn toegenomen. De herdiscon-

teeringen der Memberbanks bij de F. R. Banken bedroegen op 12 Maart, 14 Mei en 18 Juni:

In duizenden dollars

	12 Maart	14 Mei	18 Juni	*) Dek- kings % 18 Juni
Boston.....	102.522	87.691	82.3 8	56.8
New York.....	427.539	352.818	330.091	39.2
Philadelphia.....	116.602	79.744	84.915	45.—
Cleveland.....	49.976	5.128	52.475	51.1
Richmond.....	29.662	36.127	37.597	41.7
Atlanta.....	34.648	51.400	54.055	40.6
Chicago.....	187.684	246.697	246.301	40.—
St. Louis.....	59.055	85.838	77.007	41.9
Minneapolis.....	31.706	51.601	49.290	41.1
Kansas City.....	53.731	68.064	66.961	41.1
Dallas.....	10.636	20.113	16.776	41.4
San Francisco.....	55.014	70.131	61.432	42.—
Totaal.....	1.158.775	1.209.352	115.998	43.6

*) Totale reserves in verg. met F. R. Notes en deposito's.

Uit het overzicht der dekkingspercentages blijkt duidelijk, dat de banken in het centrum en zuiden des lands, de oogstdistricten, de grens van hun credietcapaciteit bereikt hebben. Het is dan ook niet bij het opstellen der conclusies gebleven. Een onderzoek is ingesteld naar de hoegrootheid der „frozen credits”, die op suiker alleen reeds \$ 250.000.000 bleken te bedragen. Verder zij hier de aandacht gevestigd op een zinsnede in het graanoverzicht in het no. van 1 Juni, waar onze medewerker naar aanleiding van de prijsdaling voor maïs, tarwe en haver opmerkte: „Het schijnt, dat de sterke prijsverlaging voor een niet gering gedeelte het gevolg is geweest van het besluit van vele Amerikaansche banken, om de credieten te beperken.”

Verder maken de F. R. banken in de laatste weken gebruik van de hun onlangs bij de Phelan Act verleende bevoegdheid, een meer soepele politiek te volgen met betrekking tot de grootte der aan de Memberbanks te verstrekken credieten. Zonder nl. haar disconto te verhoogen kan thans een F. R. bank een Memberbank, die teveel crediet vraagt, rantsoneeren op twee en een half maal de som van 65 pCt. van de gedurende de laatste week bij de F. R. Bank aangehouden reserve en de deelneming in het kapitaal der F. R. Bank.

Voor de accomodatie, die zij boven haar rantsoen vraagt, wordt een hooger disconto berekend. In het licht van de boven gegeven reservepercentages kan het geen verwondering baren, dat de F. R. Banks te Kansas, St. Louis, Atlanta en Dallas de eerste waren, die van de nieuwe bevoegdheid gebruik maakten.

Ten slotte heeft 1 Juni de F. R. Board de rentetarieven over de geheele linie met 1 pCt. verhoogd, zoodat het disconto voor handelspapier thans 7 pCt. bedraagt, waardoor het volgens den President der F. R. Bank te New York op een zoodanig peil is gekomen, dat de heerschende credietsituatie er door wordt weerspiegeld. Het blijft hierbij evenwel nog onder het particulier disconto. De „Chronicle” van 5 Juni dringt er op aan, de Europeesche practijk, het disconto der circulatiebank boven dat in de open markt te stellen, te gaan volgen en af te wijken van den oorspronkelijken opzet, het F. R. disconto te houden beneden particulier disconto, hetgeen een merkwaardigen kijk geeft op de in de Ver. St. heerschende opvatting inzake de functie van het bankdisconto.

De opinies in de Ver. St. omtrent de uitwerking van een en ander zijn verdeeld. Verwachten sommigen, dat het financieren van den graanoogst tot moeilijkheden aanleiding zal geven, anderen meenen, dat duur geld, zooals de Ver. St. thans hebben, call-money 7—8 pCt, prima obligaties op 7 pCt. basis en handelscredieten 7—9 pCt. spoedig tot inkrimping van

zaken en verlichting van de geldmarkt zullen leiden. Voorshands wil het evenwel schijnen, dat de pessimisten gelijk zullen krijgen. Het Juni-bulletin van den F. R. Board deelt mede, dat de credietcontrole en het maken van onderscheid tusschen voorschotten op „essentials” en „non-essentials” reeds eenig resultaat heeft, ook al begint dit zich eerst langzamerhand te vertoonen. De hierboven gegeven cijfers omtrent de beleeningen der Memberbanks vertoonen evenwel nog steeds een stijging der handelscredieten, ongeacht credietcontrole en discontoverhooging, die zich ook niet afspiegelt in een vermindering der disconto's der F. R. Banks.

De verklaring van dit verschijnsel kan men zoeken eenerzijds hierin, dat de winstmarges in handel en nijverheid zoodanig zijn, dat een disconto van 7 pCt. voor hen geen belemmering is om zaken te doen, anderzijds in het feit, dat de transportmoeilijkheden den afbouw van credieten zeer bemoeilijken.

W.

LONDENSCHÉ CORRESPONDENTIE.

De verhoudingen met Rusland; het voedselvraagstuk in Engeland; werkloosheid; merkenquesties; spoorwegtarieven; deelneming der Regeerng in vennootschappen; arbeidsconflicten.

Onze Londensche correspondent schrijft ons dd. 20 Augustus:

To those who still put their faith in military experts the present victorious advance of the Poles will indeed seem a miracle, since it is safe to say that until the last day or two no one was allowed to see a ray of hope for the defenders of Warsaw. The parallel to the Marne is being stressed an ominous parallel, for the Marne was followed by four more years of war. In any case, the hopes of the moderates have been defeated once more.

The whole history of the relations of the West with the Soviet authorities goes to show that the movement for trade and recognition goes inversely with the prospects in the field. Now that the military prospects seem better than ever, we shall probably hear little more of the trade negotiations. The support of the Labour movement has been seriously hampered this week by the story of supposed negotiations with the Soviet authorities for paper and a subsidy for the „Daily Herald”. The „Herald” denies that money, bonds, or paper have been actually received, though it states that it did try to get paper on commercial terms. Naturally, the Right press is delighted; here at last is evidence of the „Bolshevist”-gold for which it has been seeking. The Council of Action, whose triumphant formation I discussed last week, is stated to be developing internal strains. In a word, the prospects of a settlement in the East are further off than ever. Yet the signs of the time point to slackening of trade in all directions, and if only there were peace, the replenishment of Russia might yet save the situation economically, and do something to fill the gap in Western food supplies which the decline in acreage will bring with it.

It appears from the latest reports of the Board of Agriculture that in this country the acreage under wheat has fallen by one third since 1918, oats have fallen off as well, and only the barley acreage has risen somewhat. Here are the figures (in million acres):

	1918	1919	1920
Wheat	2.556	2.221	1.877
Barley	1.501	1.509	1.636
Oats	2.779	2.564	2.267

At the same time the cattle supplies of the Country have also seriously fallen off.

	1918	1919	1920
Cattle	6.200.000	6.194.000	5.546.000
Sheep	16.475.000	15.123.000	13.378.000

According to Prof. James Long, a well-known agricultural expert, the decline in the wheat acreage is equivalent „to a loss of bread corn equal to some 38 million bushels, or sufficient to feed 7½ million people”. The fact is that the shorter hours and the higher wages of agricultural labourers no longer make wheat a paying crop in large areas of the country, and we are consequently being forced back to the pre-war position in which the bulk of the wheat supply of the country was foreign. Now however, with the exchange down at 3.65 or less, the prospect of buying in the States is not very reassuring as to the future of prices. Consequently the reopening of the Russian wheat areas is a matter of great consequence, and more than justifies the efforts of the Premier in getting to grips with the problem of Russian trade. But, frankly, the position at the moment is almost hopeless. Meanwhile, the Ministry of Labour announces another rise in retail prices which will have as its consequence a rise in the rates of railwaymen's wages, which are regulated on a sliding scale. On September 1 the new goods rates, of which further mention is made below, will come into force, and the rise will be of course accentuated.

The late appearance of this month's „Labour Gazette” makes it impossible yet to answer the question, what is the real extent to which unemployment is on the increase. One hears the most contradictory reports. The trade figures for July were so good, that the optimists can fairly say that the whole situation has been wrongly painted. On the other hand, business men speak as if new orders has altogether ceased: printers, drygoods men and others all harp on the same key. It is recognised that the attempt to reduce wages would defeat itself, the men would retort by cutting down output, so that the labour cost per unit of output would be unchanged. On the other hand, an official of the Board of Trade with whom I had some conversation to day regarded the situation as by no means so bad as is usually supposed.

We have been hearing rather less of the Key-industries in the last few days. The dye industry is naturally anxious to see the Government stick to its guns and promises, and introduce the long awaited key industries bill, and the industry has received powerful support from the „Times” in this demand. It is doubtful whether an insistence on the virtues of the chemical industry as a producer of poison gas is really the best way of rousing public opinion on this matter.

The Board of Trade has recently published the Report of the Merchandise Marks Committee. As your readers will probably be aware, the law of merchandise marks in the United Kingdom is extremely confusing; the object of the Committee was to report on: (1) Whether the existing legislation ought to be extended or amended, (2) On „The utility and effect of National Trade „Marks” or other similar (collective) marks, and how far they should be authorised or encouraged in this country”, (3) How far further international action may be necessary for the purpose of preventing the false marking of goods. The Committee's report deals largely with technical points, but the following fairly general recommendations may be of interest. The committee rejects the proposal of compulsory marking, but contents itself with the proposal that the Board of Trade should have power to deal with any particular description or class of imported goods by Order after an official enquiry. The law should be strengthened by allowing the local authorities to prosecute, as well as the Central Departments of State, and the High Court be given power to deal with all questions under the Act. The transfer of

British trade marks to foreign firms, which carries with it the danger of misleading use, should be made conditional on the consent of the Registrar of Trade Marks. The Committee state that „no proposal which has so far been put forward for a national mark in this country has secured anything approaching general acceptance on the part of the trading community, and, in the absence of agreement among the bulk of the traders concerned, we see grave objections to the institution of a British national or Empire mark, particularly one which is to be under the control and administration of a private Association”. At the same time, cases have been brought to the notice of the Committee in which misleading use of British national emblems has been made, and they consider that a list of such emblems should be authoritatively settled, „the use of which should be forbidden upon foreign goods unless specifically authorised or with an adequate qualification”.

The important suggestion is made that the failure of any country to carry out the obligations of the various Conventions regarding industrial property should be referable to the League of Nations, or the Permanent Court of Justice to be set up under the Covenant. Regional appellations should be internationally protected: similarly the names of towns should receive international protection. British nationals whose marks have been infringed by foreign countries should be better served than they now are by the appointment of official representatives who should be in a position to prosecute or bring proceedings on behalf of British nationals, and such action „should be undertaken at the expense of the State where the abuse aimed at affects interests of a national or far reaching character and not merely those of the individual traders; but in cases where a particular trader's rights are alone or mainly affected, the expense should be borne in whole or in part by such trader.”

The Report of the Rates Advisory Committee has now also been available for some time, and the rates recommended will very shortly come into effect. The bases of these new rates are the suggestions of the Railway Companies, though these have not in all cases been adopted. Had they been rigidly adhered to, the rise would have worked out at a general average increase of 112 per cent., distributed among the various classes as under:

Coal: percentage increase	103
Class A do do	101
Class B do do	111
Class C do do	106½
Classes 1—5 do	114½

The recommendations are based on the principle of maintaining as far as possible the pre-war relations of the various classes of traffic, in this respect departing from the increases adopted last January, which increased the rates inequally. The Committee have altered the Companies' suggestions as regards coal rates, small consignments, „returned empties”, bicycles and other special articles conveyed by passenger train, and cloak room charges. But substantially the companies are to have it their own way. Certain concessions for agriculture are to be retained, and altogether the Committee estimates that the concessions it has granted will amount to a loss of revenue of £ 1.6 mills. On the other hand, one rise in rates is proposed bringing in £ 454.000, so that the total estimated increase in receipts will come to about £ 53½ millions. At the same time dock charges are to be heavily increased, so as to bring in a net profit of £ 2.820.000 instead of the present loss of a little over two millions.

There are of course a very large number of exceptional rates in force at the moment, introduced to meet special competition from canals and coastal traffic, among other reasons. The committee thinks that the whole question of these exceptional rates will

require investigation. Meanwhile, it is rather surprising to find that the Committee thinks that „upon the question whether when the Railway rates have been increased by the general percentage here recommended the coastwise steamers will be able to attract a fair share of traffic at freights which will enable them to compete, we have come to the conclusion upon the evidence that, with few exceptions, they will not be able to do so.”

If the railways have not to fear much from water competition, however, they must face the fact that extensive preparations are being made to organise the conveyance of goods by road. The railway strike last year showed how important a part motor transport can play in a national crisis, and the rise of rates will certainly stimulate effort in the long distance carriage of goods, just as this summer has shown the great future that lies ahead of the motor char-a-banc, the latest terror of the highway.

Yesterday there was published H. C. 180, which sets out in detail, „the amount of public money invested in Registered Companies by His Majesty's Government.” Apart from the Suez Canal Shares and the Cunard Advance of £ 2.600.000, of which latter £ 1.560.000 has been repaid, the Government is interested in the following undertakings:

British Farina Mills. Ltd.	£ 325.000
British Dye stuffs Corporation Ltd.	„ 1.700.001
Turkish Petroleum Co.	„ 22.105
British America Nickel Corporation (of Canada)	„ 629.618
Ministry of Shipping: various undertakings	„ 656.250
Anglo-Persian Oil Co.	„ 5.200.000
Home Grown Sugar Ltd.	„ 187.500
British Cellulose and Chemical Mfg. Co. Ltd.	„ 1.450.000
Commercial Bank of Siberia	„ 1.198.371

The floating debt position is distinctly better this week than last, as will be seen from the following table:

	August 14, '20.	Increase or decrease on previous week.
Ways and means advances:		
From Bank of England £	54.750.000	£ 3.500.000 decrease
From Government Departments	„ 155.091.000	„ 5.000.000 „
Treasury Bills Outstanding	„ 1.048.492.000	„ 1.512.000 increase
Total outstanding Debt.	„ 1.258.333.000	„ 6.988.000 decrease

This decline in the Government indebtedness is reflected in the figures of the Bank Return, which shows the following changes from last week:

Public Deposits	£ 115.516 up.
Other Deposits	„ 6.834.420 down.
Government Securities	„ 9.741.974 down.
Other Securities	„ 2.311.360 up.
Reserve	„ 696.809 up.
Circulation	„ 682.885 down.
Coin and Bullion	„ 13.924 up.
Proportion at 12½ pCt., is 1½ pCt. up.	

All the notes coming in from circulation have been added to the reserve, in addition to a small increase due to the additional bullion held. The circulation of Currency Notes also shows a welcome falling off; the total outstanding is now £ 352.616.188, being a decrease of £ 4.598.419. Gold holding and banknote reserve remain the same: the volume of notes outstanding, called and not yet cancelled has fallen to £ 5.795.741, a decline of £ 391.991. The reserve proportion is 13.35 per cent as compared with 13.18 per cent a week ago.

There is no end to the labour troubles in sight. The building trade unions have shown themselves hostile to the Government's proposal that the trade should admit dilution of labour in order to increase the supply of building labour and incidentally to decrease the volume of unemployment among ex-soldiers. In return for a guarantee of wages during involuntary idleness, which was the Government's counter-concession, the unions are only willing to admit apprenticeship for men under 26 years of age. It must be remembered that the building employees

had a bad time before the war, so that many men drifted away from the industry, and it is now distinctly undermanned to deal with the colossal shortage produced by the war. There has been a strike of the waitresses employed by the largest of the London catering firms, which is likely to prove a complete failure; another of the fact that the unions have not yet learnt to weigh all the chances properly. There is trouble in the Electrical Industry, and now the men employed in the engineering workshops of the railway companies are demanding a settlement by the middle of September, failing which they threaten trouble. One of the difficulties here is that some of the men are in the National Union of Railwaymen, others in the Engineering Union, so that there is no authority which can settle matters all round. On the other hand, the textile workers seem inclined to accept the employers' offer. The prospects of a settlement in the coal industry are not brilliant, if the report is true that the employers intend to make this a definite trial of strength. We are in for a very bad time, if, in addition to all this, there is no settlement of the Russian situation, for the prestige of the Labour movement as a whole is involved and class bitterness has been growing at an appalling rate in this country in recent years.

(I should like to correct an error in my letter which you published on the 11th of this month. The preferences stated as being granted to Canadian products are not the amounts given, these represent the limit above which the duty on Canadian products cannot go, in comparison with goods from all other sources. The preference is thus the difference between the amount stated and 100, that is in the order given in the article, 50, 33%, 25 and 10 per cent respectively).

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijk overzicht met bijlagen van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Juli 1920, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van Juli 1919.

De oorlogswinst- en verdedigingsbelastingen brachten tot dusver in totaal op f 766.418.406, waarvan f 565.364.854 op rekening komt van eerstgenoemde heffing.

Met inbegrip van de opcenten ten behoeve van het Leeningfonds, behalve die op den Suikeraccijns, welke geen verzvaring van belastingdruk medebrachten, is dus in totaal een som van f 932.054.202 ontvangen uit belastingheffing, die haren grond vindt in de buitengewone omstandigheden.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 44.201.615 op, tegen f 31.824.019, in Juli 1919 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van f 12.377.596. De opbrengst in het eerste halfjaar overtrof de raming met f 50.273.541, terwijl de opbrengst in Juli 1920 de raming met f 18.398.574 overtrof. Tot dusver overtrof de opbrengst over 1920 de raming derhalve met f 68.672.115.

Tot de gunstige resultaten van Juli 1920, in vergelijking met Juli 1919 droegen vrijwel alle middelen bij, behalve de personeele belasting, de accijns op geslacht, de successierechten en de domeinen.

De lagere opbrengst van de personeele belasting is uitsluitend het gevolg van de vertraging bij de aanslagregeling door de herschatting van mobiliair en huurwaarden. Naar mag worden aangenomen, zal deze achterstand in de volgende maanden niet alleen worden ingehaald, doch zal hij veranderen in een belangrijk surplus boven de raming.

De mindere opbrengst van den geslachtsaccijns is toe te schrijven aan de hoge vee prijzen en aan het daarmee verband houdende mindere vleeschverbruik.

De hogere opbrengst van de grondbelasting hangt hiermede samen, dat de bestaande achterstand bij de aanslagregeling gaandeweg wordt ingehaald.

De meerdere baten uit inkomsten en vermogensbelastingen zijn in hoofdzaak te danken aan de doorwerking van de met ingang van 1 Mei 1919 in werking getreden tariefsverhooging ingevolge de wetten van 11 April 1919 (Staatsbladen nos. 169 en 170).

De meerdere opbrengst van de dividend- en tantiëmbelasting is hieraan toe te schrijven, dat de wet op die belasting meer en meer haar invloed doet gevoelen; eerst thans is de heffing der belasting volledig in werking.

De stijging in opbrengst van den suikeraccijns houdt verband met het toenemend verbruik en met de vele inslagen van zoogenaamde „vrije” suiker.

De meerdere opbrengst van den wijn-accijns hangt samen met den toenemenden invoer; die van de gedistilleerd-accijns met het toenemend verbruik, alsmede met de met 7 April 1919 ingegane tariefsverhooging.

De stijging in de opbrengst van den zout-accijns is hoofdzakelijk te danken aan eene toenemende productie en de ontwikkeling van het zoutbedrijf te Boekelo, die van den bier-accijns aan het beschikbaar komen van meer grondstoffen voor het brouw-bedrijf.

Het ruimer vloeien van de zegelrechten zal wel voornamelijk voortspruiten uit de met ingang van 1 Augustus in werking getreden wet van 27 Juni 1919 (Staatsblad no. 432) tot wijziging der Zegelwet 1917 en aan de verscherping van het toezicht.

De zeer belangrijke toeneming van het Registratierecht houdt verband met meerdere overgangen van vast goed, met het groote aantal uitgaven van nieuwe aandelen in Naamlooze Vennootschappen e.d.

De stijging in de opbrengst der invoerrechten is een gevolg van de algemeene prijsstijging en van het toenemend internationaal verkeer. De meerdere opbrengst der Statistiekrechten is hieraan mede toe te schrijven; die van de loodsgelden aan de toeneming van het internationaal scheepvaartverkeer.

AANTEKENINGEN.

Internationale vrijhandelsconferentie. — Men verzoekt ons opneming van het volgende, waaraan wij gaarne voldoen:

Op uitnodiging van de Cobden-Club te Londen en de overige verenigingen voor den vrijhandel in Groot-Brittannië zal op 5, 6, en 7 October a.s. een internationale vrijhandelsconferentie worden gehouden in de Caxton Hall te Londen.

Vooraanstaande economen uit Europa (ook uit de Centrale rijken) en de Vereenigde Staten van Amerika zullen, naar men verwacht, de bijeenkomst bijwonen en praeadviezen inleveren over de onderwerpen, die behandeld zullen worden, nl.:

1. De tegenwoordige economische toestand der wereld: in hoeverre kan vrijhandel daarin verbetering brengen?

2. De hooge kosten van levensonderhoud: hoe kunnen deze door vrijhandel worden verminderd?

3. Stabiliteit der financiën: op welke wijze kan vrijhandel haar herstellen?

4. De „open deur.”

5. Vrijhandel als een noodzakelijke voorwaarde voor een daadwerkelijken volkenbond.

6. Het gevaar van protectie in Groot-Brittannië.

Bovendien zullen op de bijeenkomst, die ook door Nederlandsche economen zal worden bijgewoond, plannen worden besproken voor het houden van een internationaal vrijhandelscongres in Amsterdam in het jaar 1921. Zooals men zich zal herinneren, zou zoodanig congres in September 1914 te Amsterdam hebben plaats gevonden; doch werd dit door het uitbreken van den oorlog onmogelijk.

Nederlanders, die de bijeenkomst te Londen wenschen bij te wonen, doch daarvoor geen circulaire ontvingen, kunnen deze aanvragen bij den secretaris van de Vereeniging „Het Vrije Ruilverkeer”, Mr. C. D. Salomonson, Heerengracht 516, Amsterdam.

Concentratie in de Engelsche scheepvaart. — In het nummer van 31 December 1919 (no. 209) van dit tijdschrift werd een bespreking gegeven van het Cunard- en Royal Mail-Concern, naar aanleiding van een artikel van Dr. P. Overzier in het „Weltwirtschaftliches Archiv“.

In het Januarinummer 1920 wordt deze studie voortgezet voor het *Peninsular and Oriental Concern*. Dit concern heeft zich in betrekkelijk korten tijd tot één der machtigste groepen ontwikkeld.

Reeds in 1837 had de P. en O. als *Peninsular Company* met staats hulp de maildienst naar Lissabon en Gibraltar op zich genomen; in 1839 werd deze tot Alexandrië uitgestrekt en in 1842, nadat ze in 1840 haar tegenwoordigen naam (*Peninsular and Oriental Steam Navigation Company*) had aangenomen, werd een schip naar Indië gezonden.

In 1844 kwamen haar schepen te Shanghai en in 1852 werd van uit Singapore de zijlinie naar Brazilië ingesteld, die zich later tot een hoofdlijn zou ontwikkelen.

In 1910 kocht de P. en O. de *Blue Anchor Line* van de firma W. Lund & Sons, die een dienst onderhield tusschen Groot-Brittannië en Australië via Kaap de Goede Hoop. Hierdoor kwam zij in concurrentieverhouding tot de *Union Castle Line* te staan.

Mei 1914 had de belangrijke aaneensluiting van de P. and O. met de *British India Steam Navigation Co. Ltd.* plaats, die zich voltrok door uitwisseling van aandelen, waarbij de eigendommen van de *British India* op de P. en O. overgingen. De aanleiding tot deze fusie ligt niet in de algemeene oorzaken, die tot vorming van zulke belangengemeenschappen leiden. De beide maatschappijen stonden volstrekt niet in verbitterden concurrentiestrijd met elkaar. Wel is waar onderhielden beide een geregelden scheepvaartdienst van Londen naar Calcutta, maar zelfs hier voerden zij weinig concurrentie.

In het Australische scheepvaartverkeer bevoer de P. en O. het Zuiden, de *British India* het Noorden. De dienst van Londen naar Karachi had de P. en O., die van Londen naar Bombay de B. I. voor zich alleen. Als hoofdoorzaken, die tot fusie geleid hebben, komen in aanmerking allereerst het voortdurende stijgen van de bedrijfs- en bouwkosten, die men door de aaneensluiting hoopte te verminderen.

Verder wierp deze omstandigheid haar gewicht in de schaal, n.l., dat het scheepvaartverkeer in de jaatste 10 jaren in zooverre een ander aanzien heeft gekregen, dat vroeger op alle groote havenplaatsen de groote stoomvaartlijnen de lading door de lokale scheepvaart toegevoerd kregen, terwijl ze nu zelf moeite moesten doen voor de uitbreiding en aanvulling van het vrachtverkeer, in het algemeen om aandeel daarin te krijgen.

Ook de concurrentie met de beide Deutsche groote scheepvaartondernemingen, de *Hamburg-Amerika Lijn* en de *Norddeutsche Lloyd*, die zich nauwer dan ooit in het verkeer naar Oost-Azië hadden aaneengesloten, was een der oorzaken.

Daar er bovendien over den Indischen dienst overeenkomsten tusschen de *Hamburg-Amerika Lijn* en de *Dampfschiffartsgesellschaft Hansa* en ten slotte ook tusschen de *Hamburg-Amerika Lijn* en de *Deutsche Australische Dampfschiffartsgesellschaft* bestonden, was op deze wijze de Deutsche scheepvaart naar het Oosten zeer sterk, zoodat een nauwere aaneensluiting van de Engelsche maatschappijen doelmatig zou zijn en zich de fusie der P. en O. met de B. I. vanuit dit gezichtspunt bekeken als een middel tot in stand houden van de Britsche heerschappij in het scheepvaartverkeer naar het verre Oosten, verklaren laat.

September 1916 vergrootte de P. en O. haar machtspositie door het verwerven van de *New Zealand Shipping Company Ltd.*, die reeds in de laatste jaren, door de bij haar aangesloten *Federal Steam Navigation Company*, met de *British India* een gemeenschap-

pelijken dienst van Engeland naar Australië had onderhouden, en die in dit verkeer een leidende positie had ingenomen.

In 1917 werden twee belangrijke scheepvaartmaatschappijen, de *Union Steam Ship Company of New Zealand Ltd.* en de *Hain Steamship Company Ltd.* bij de P. en O. gevoegd. De *Union Steamship Co.* onderhield een geregelden post-, passagiers- en vrachtdienst tusschen de havens der noordelijke en zuidelijke eilanden van Nieuw-Zeeland, tusschen Nieuw-Zeeland, Tasmanië en Australië en tusschen Australië, Nieuw-Zeeland, de Zuidzee-eilanden, Vancouver en San Francisco.

Reeds meerdere jaren achtereen had de *Union Steamship Co.* in belangengemeenschap met de P. en O., de B. I. en de *New Zealand Shipping Co.* gestaan, een omstandigheid, die ten slotte tot volledige overneming door P. en O. Concern geleid heeft.

Nauwelijks was de overneming der *Union Steamship Co.* geschied, of ook de *Hain Steamship Company Ltd.* in Cornwall werd in de werkingssfeer der P. en O. getrokken. Deze maatschappij hield zich uitsluitend bezig met de wilde vaart en heeft vooral in den oorlog groote winsten gemaakt. In het midden van 1917 verwierf de P. en O. bij openbare verkoop de vroegere gebouwen van de *Hamburg-Amerika Lijn*.

Eind 1917 werd de *Nourse Line Ltd.* in London, een kleine maatschappij, die haar schepen tusschen Calcutta en de Zuidzee-eilanden liet varen, verworven.

Begin 1918 volgde de overneming van de *Mercantile Steamship Company Ltd.*, die zich ook beperkte tot de wilde vaart. Eind 1917 controleerde de P. en O. een tonnenmaat van 1.720.179 B. R. T.

Ten slotte nog iets over de financieele ontwikkeling der P. en O.

Het kapitaal der maatschappij is sedert 1914 jaarlijks toegenomen. De „deferred stock” is van £ 1.160.000 in 1913/14 op £ 3.197.756 gekomen in 1916/17, terwijl de „preferred stock” van £ 2.340.000 in het jaar 1913/14 tot £ 3.040.000 in 1916/17 gestegen is.

De in vreemde ondernemingen belegde kapitalen zijn van £ 3.246.185 in 1913/14 tot £ 6.453.945 in 1914/15 opgeklommen, tengevolge van de overneming der *British India*. Sedert 1914 worden die deelnemingen niet meer afzonderlijk in de jaarverslagen genoemd.

De totale boekwaarde der vloot, deelnemingen in dochtermaatschappijen en nieuwbouw, bedroegen in 1915/16 £ 12.401.009 en in het jaar 1916/17 £ 12.943.302.

De vloot der P. en O. zonder dochtermaatschappijen is van 505.615 B. R. T. in 1913/14 tengevolge van door den oorlog geleden verliezen tot 350.161 B. R. T. gezonken. In het jaar 1915/16 werden de helft der vloot en gedurende 1916/17 alle schepen door de regeering in beslag genomen. Ondanks dit alles stond de maatschappij financieel zeer sterk en kon b.v. de obligatieleening van £ 1.800.000 in het jaar 1913/14 tot £ 1.593.700 verminderd worden.

D. R. v. A.

Wijziging in de Latijnsche Muntunie. — Eenigen tijd geleden¹⁾ werd er in dit blad reeds de aandacht op gevestigd, dat de moeilijkheden door de valutaverschillen en de zilverprijsstijging in de Latijnsche Muntunie gerezen, aanleiding hadden gegeven tot een conferentie te Parijs, welke 24 Febr. j.l. aangevangen, op 25 Maart met de onderteekening van een suppletoir verdrag werd besloten.

Voor de derde maal is hiermede de kwestie van de pasmunt tot het voorwerp van afzonderlijke overeenkomsten gemaakt. In 1893 heeft Italië zijn zilveren pasmunt genationaliseerd, in 1908 is dit voorbeeld door Griekenland gevolgd. Ongunstige wisselkoersen

¹⁾ Zie pag. 388 van dezen jaargang.

met als gevolg een speculatieve uitvoer van de pasmunt waren in beide gevallen voorafgegaan. Ook thans is de valutacrisis, gepaard gaande aan de heftige schommelingen in de edelmetaalprijzen, de oorzaak van het gepleegde overleg.

Wat toch was het geval? Sedert begin 1919 was in de Zwitsersche openbare kassen een buitengewone toename van de zilveren pasmunt, meest van Fransche, waar te nemen. Einde Juli 1919 was een bedrag van frs. 17½ miljoen aanwezig en eenige maanden geleden was dit tot frs. 23 mill. aangegroeid. Overeenkomstig art. 7 van het muntverdrag van 1885 werd tegen het einde van het jaar voor frs. 3 miljoen naar Frankrijk teruggezonden, dat de tegenwaarde in vijf-francs stukken vergoedde. Het effect was evenwel ten eenen male onvoldoende en meer en meer vatte de overtuiging post, dat alleen buitenkoersstelling der Fransche pasmunt in Zwitserland een oplossing zou geven. Bij de onderhandelingen, waarvan hierboven melding wordt gemaakt, werd door de Zwitsersche afgevaardigden voor een *algemeene* nationalisatie der zilveren pasmunt gepleit. Hiervoor konden zij echter geen meerderheid vinden, daar gevreesd werd, dat de Unie hierdoor haar bestaansrecht in gevaar zou brengen. Zwitserland moest er dus genoegen mee nemen, de kwestie als een Fransch-Zwitsersche aangelegenheid behandeld te zien en verklaarde er in toe te stemmen, dat de in Zwitserland circulerende Fransche pasmunt aan dat land zou worden teruggezonden, op voorwaarde, dat Frankrijk de in dat land in omloop zijnde Zwitsersche pasmunt retourneerde. Om in een hierdoor eventueel intredend tekort aan pasmunt te voorzien, wilde Zwitserland zich evenwel het recht voorbehouden, om:

a.) of over te gaan tot een verhooging van het contingent zilveren pasmunt van 16 op 28 frs. per hoofd der bevolking;

b.) of over te gaan tot de uitgifte van zilvertificaten op grond van de zich in Zwitserland bevindende Fransche pasmunt;

c.) of over te gaan tot het slaan van uitsluitend voor het binnenlandsch verkeer in Zwitserland bestemde zilveren pasmunt, van een geringer gehalte dan 835 duizendste.

Voor de toepassing van het derde middel heeft het echter geen toestemming weten te verkrijgen. De Schweizerische Bankverein (aan wiens resumé van de boodschap ter zake van den Bondsraad aan de Bondsvergadering, wij deze bijzonderheden ontleenen), acht het tijdstip nog niet gekomen, om te zeggen, tot welk middel men zijn toevlucht zal nemen. Het is evenwel van belang te constateeren, dat de circulatie van zilveren pasmunt op 70 miljoen geschat wordt, waarvan de helft Fransch geld is. Tegenover een afvloeiing van deze 35 miljoen kan gesteld worden het vermogen der openbare kassen nog 15 miljoen Zwitsersche en Belgische pasmunt in circulatie te brengen, alsmede het feit, dat Frankrijk 5 miljoen zal terugzenden. Met een aanzienlijke vermindering moet men aldus evenwel rekening blijven houden.

Hieronder volgen de gewichtigste bepalingen van het 25 Maart door Zwitserland, België, Italië, Frankrijk en Griekenland geteekende aanvullingsverdrag:

Art. 1. De regeeringen van Frankrijk en Zwitserland verplichten zich, uit hunne gebieden terug te trekken: Frankrijk de Zwitsersche zilveren pasmunt van 2 frs., 1 fr., 50 centimes en 20 centimes en Zwitserland de Fransche zilverstukken van dezelfde waarde.

Art. 2. Drie maanden na het in werking treden van dit aanvullingsverdrag zullen de openbare kassen van Frankrijk, in afwijking van de bepalingen van artikel 6 van het Muntverdrag van 6 November 1885, ophouden de Zwitsersche zilveren pasmunt aan te nemen; evenzoo zullen de Zwitsersche kassen ten opzichte der Fransche pasmunt handelen.

Art. 4. Om in het gebrek aan pasmunt, dat voor Zwitserland als gevolg van het aan de circulatie onttrekken der Fransche pasmunt zou kunnen ontstaan, te voorzien, wordt het bij het aanvullingsverdrag van 4 November 1908 op

16 fr. per hoofd der bevolking vastgestelde contingent pasmunt voor Zwitserland vanaf de afkondiging van dit aanvullingsverdrag tot 28 frs. per hoofd der bevolking verhoogd.

Art. 5. Zwitserland is gerechtigd, van het bedrag waarmede het bedrag der ingetrokken Fransche munten het door Frankrijk ingetrokken bedrag der Zwitsersche munten overschrijdt, zooveel te behouden, als het noodig acht, om in zijn behoefte te voorzien. Het moet Frankrijk binnen vier maanden na het van kracht worden van dit aanvullingsverdrag mededeelen, hoeveel Fransche pasmunt het wenscht te behouden.

Na de Fransche pasmunt gecentraliseerd te hebben, kan Zwitserland deze als dekking aanwenden voor de uitgifte van een gelijk bedrag zilvertificaten in coupures van 2 fr., 1 fr. en 50 centimes.

Art. 6. Wanneer Zwitserland binnen den hierboven aangegeven termijn er de voorkeur aan geeft, binnen de grenzen van het in art. 4 vastgestelde contingent, tot het slaan van nieuwe zilveren pasmunt over te gaan, dan moet het daarvoor aanwenden of vijf-francs-stukken van een staat der Latijnsche Muntunie of Fransche zilveren pasmunt, die het overeenkomstig art. 5 behouden heeft.

Tijdens de beraadslaging over het verdrag werd van regeeringszijde in den Bondsraad verklaard, dat men slechts in het uiterste geval tot de emissie van zilvertificaten zou overgaan, en dat dit papiergeld in ieder geval vóór 31 December 1921 door hard geld vervangen zou worden.

Het aanvullingsverdrag is 1 Juli j.l. in werking getreden en tot 30 September e.k. is de gelegenheid opengesteld de Fransche stukken van 2 fr. 1 fr., 50 en 20 centimes tegen Zwitsersch geld in te wisselen.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

De Economist. — 's Gravenhage, 1 Augustus 1920.

Prof. Mr. Dr. A. Heringa, Modern Utopisme; Prof. Mr. D. van Blom, Kantteekeningen bij het socialisatie-rapport; P. J. Dobbelaar, Over de opkomst van het Schiedamsche korenwijnbrandersbedrijf.

Journal des Economistes. — Parijs, Juli 1920.

Yves-Guyot, La réforme des chemins de fer; W. M. J. Williams, Le projet de finance britannique (1920); J. Girard, L'évolution actuelle de la législation française des pensions civiles et militaires; modifications réalisées depuis 1914 et réformes projetées (suite et fin); R. Doucet, La détermination des prix en temps de crise de sousproduction; A. Raffalovich, Le procès du capital; Fernand-Jacq, La mise en application de la loi sur le registre de commerce; H., Les nouveaux impôts; A. Raffalovich, Un grand fonctionnaire britannique; B. L. L. E., La ligue du libre-échange (juillet 1920).

Bank-Archiv. — Berlijn, 1 Juli 1920.

Prof. Dr. E. H. Vogel, Das finanzielle Protektorat der Entente über Oesterreich; Dr. O. Heyn, Wertbasis und Deckung des Papiergeldes.

Tijdschrift van het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap. — Amsterdam, Juli 1920.

D. H. S. Blaupot ten Cate, De Nederlandsche duinen, beschouwd in verband met bodembewegingen; Dr. S. van Valkenburg, Het ontstaan der dalvormen in de Zwitsersche Alpen; Dr. H. J. Lulofs, Taprobane's verrijzing op de oude wereldkaart, II, slot; W. O. J. Nieuwenkamp, Een vijfdaagsche tocht naar het binnenland van Soemba. Drie teekeningen met aantekeningen; Timeëis, De mijl vóór het jaar 1617; J. C. v. E., Gegevens betreffende de onderafdeeling West-Ceram.

The geographical Journal. — Londen, Juli 1920.

Prof. J. W. Gregory, The African Rift valleys; S. Burrard, A brief review of the evidence upon which the theory of isostasy has been based.

MAANDCIJFERS.
RIJKSPPOSTSPAARBANK.

JUNI	1918	1919	1920
Inlagen	f 7.890.455	f 11.551.334	f 10.005.753
Terugbetalingen ..	„ 6.443.576	„ 8.877.602	„ 10.310.437
Tegoed der inleggers op ultimo	„ 224.613.164	„ 256.288.803	„ 264.255.748
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 30.586.000	„ 34.874.900	„ 40.064.650
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	10 515	12.893	10.827
Aantal geheel afbetaald	5.859	7.009	8.458
Aantal uitstaande op ultimo	1.786.581	1.859.924	1.900.453

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK

	Juli 1920		Juli 1919	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk...	37.859	f 1.931.931.811	28.267	f 1.333.824.785
Ter voldoening van Rijksbelast.	1.563	„ 10.956.412	1.686	„ 10.235.550

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Juli 1920		Juli 1919	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Ontvangen en betaald: in contanten door overschrijving 1).	102141	f 11.911.517	112930	f 10.453.600
Particuliere rekeninghoud. Saldo te goed part. rek. u ^o .	57224	„ 234.008.882	46704	„ 153.405.929
	8599 ²⁾	„ 22.236.082	5227 ²⁾	„ 20.095.969
	—	„ 5.585.356	—	„ 3.782.946

1) Inclusieve verrekeningen tusschen gemeentediensten, zijnde pl.m. f 178.712.022,29 in de maand Juli 1920 en pl.m. f 94.350.012,— in de maand Juli 1919. 2) Aantal.

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. *)
(Ontleend aan „Maandschrift Centraal Bureau Statistiek”)

Naam van de Mijn	Mei		Juni	
	1920	1919	1920	1919
Staatsmijnen.				
„Wilhelmina”....	41.034	49.094	44.479	45.680
„Emma”.....	60.089	52.356	69.887	48.383
„Hendrik”.....	28 640	23.589	30.600	22.450
Totaal	129.763	125.039	144.966	116.513
Particul. mijnen.				
Domaniale mijn..	41.767	43.150	44.222	37.484
Mijn Laura en Vereeniging	38.061	44.869	43.047	39.200
Oranje-Nassau mijnen	59.938	62.428	68.966	56.567
Mijn Willem Sophie.....	18.275	14.102	18.925	12.373
Totaal	158.041	164.549	175.160	145.624
Totaal generaal	287.804	289.588	320.126	262.137

*) In tonnen.

Het „Maandschrift” teekent bij de cijfers aan: zooals uit deze cijfers blijkt, was de productie in de maand Juni grooter dan in elk der voorafgaande maanden van 1920 en overtrof zij ook de maximum maandproductie in 1919 (Juli). De totale productie

in het eerste halfjaar 1920 bedroeg ruim 1.797.000 ton, tegen ruim 1.655.000 ton in de overeenkomstige periode van 1919, d.i. dus een toeheming van ± 142.000 ton of ± 8½ pCt.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden).

	Juli 1920	Sedert 1 Januari 1920	Overeenkomstige periode 1919
Directe belastingen.			
Grondbelasting	3.074.305	11.510.283	11.713.603
Personeele belasting ..	1.498.827	4.585.426	5.637.952
Inkomstenbelasting ..	7.895.054	52.909.858	31.754.331
Dividend- en tantiemebelasting	2.998.999	10.138.905	2.599.516
Vermogensbelasting ..	992.352	8.289.156	4.464.966
Accijnzen.			
Suiker	3.374.352	21.708.626	20.739.830
Wijn	45.952	882.054	561.467
Gedistilleerd	4.196.019	27.468.988	17.346.678
Zout	160.920	1.179.819	766.286
Bier	325.903	1.339.491	511.330
Gealacht	1.179.400	8.254.646	7.326.131
Belast. op speelkaarten	37.192	50.543	—
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	2.093.988	14.436.062	10.216.770
Registratierechten	7.200.164	32.816.041	17.648.232
Successierechten	3.221.028	19.784.171	17.927.738
Invoerrechten	4.820.832	27.303.348	14.696.945
Gouden en zilveren werken			
Belasting	70.306	523.775	493.672
Essaailoon	60	548	486
Statistiekrecht	443.820	2.962.442	2.378.404
Mijnen	143.887	668.217	261.157
Domeinen	95.260	970.267	1.900.459
Staatsloterij	9.057	414.759	415.016
Jacht en visscherij	158.710	200.214	202.551
Loodsgelden	165.229	895.770	613.028
Totaal	44.201.616	249.293.407	170.176.548

OPOENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Juli 1920	Sedert 1 Januari 1920	Overeenkomstige periode 1919
Directe belastingen.			
Grondbelasting	615.787	2.305.047	2.346.336
Personeele belasting ..	260.192	857.643	1.012.755
Inkomstenbelasting ..	2.212.503	15.451.986	13.740.664
Vermogensbelasting ..	246.632	2.078.427	1.783.183
Dividend- en tantiemebelasting	989.670	3.345.838	—
Accijnzen.			
Suiker	674.870	4.341.725	4.147.966
Wijn	9.190	176.411	112.293
Gedist. (binn.- en buitl.)	419.602	2.746.899	1.734.668
Indirecte belastingen.			
Zegelrecht van buitl. eff.	33.161	304.904	419.662
Registratierechten	5)	6	245
Totaal	5.461.613	31.608.886	25.297.772

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	Juli 1920	Sedert 1 Januari 1920
Oorlogswinstbelasting	11.175.186	69.553.028
Verdedigingsbelasting Ia	298.302	2.493.495
Verdedigingsbelasting Ib	1.578.956	10.325.998
Verdedigingsbelasting II	2.492.003	18.631.811
Totaal	15.544.447	100.984.332

1) Hieronder begrepen f 540.633 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) idem f 4.176.738. 3) idem f 2.693.286.

4) Hieronder begrepen f 13,86 volgens de wet van 26 Maart 1920 (St.bl. No. 157).

5) In de maand Juli 1920 is ontvangen f 5,83, terwijl over de eerste zes maanden van 1920 f 0,04 meer werd terugbetaald dan ontvangen.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 4 1/4 1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7 19 Mrt. '20
Bk. { Bel. Binn. Eff. 4 1/4 1 Juli '15	Bk. v. Noorw. 6-6 1/2 18 Dec. '19
{ Vrsch. in R.C. 5 1/2 19 Aug. '14	Zwits. Nat. Bk. 5 21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. 5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 5 12 Nov. '19
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie				
21 Aug. '20	4 1/4 ¹⁾	6 3/4	4- 3/8	—	6-7 1)	
16-21 „ '20	3 1/2-4 1/4	6 1/2- 3/4	4- 3/8	—	6-9	
9-14 „ '20 ³⁾	3 1/2	6 3/4	4- 3/8	—	6-7	
2-7 „ '20	3- 1/4	6 3/8- 3/4	4- 3/8	—	6-8	
17-22 A. '19	4 1/8 ²⁾	5	3 5/8	4- 3/8	—	
19-24 A. '18	2- 1/2	2 1/2-3	3 1/2 ²⁾	4- 3/8	—	
20-24 Juli '14	3 1/8- 3/16	2 1/4- 3/4	2 1/8- 3/4	2 1/8- 1/2	2 3/4	

1) Noteering van 20 Aug. 1920. 2) idem van 23 Aug. 1919.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Zeer vaste en zeer flauwe koersen hebben elkaar in de afgelopen week herhaaldelijk afgewisseld. Londen sloot vast; van 10.98 verbeterde de koers tot 11.075. Ook de dollars bleven vast; heden werd voor 3.09 gedaan. Verder valt onder de vaste koersen ook die van den Zwitserschen franc te rangschikken; koers heden 51.20. De beide andere francs-deviezen waren eerder aangeboden; Parijs 21.95—21.72 1/2, Brussel 23.45—23.20. De Marken waren flauw; van 6.50 kwam de koers op 5.85. Heden veel vraag door dekkingen van baissiers; slot 6.10. Weenen kwam van 1.52 1/2 op 1.32 1/2. Zweden aanvankelijk zonder verandering; heden wat vaster 62.75. Ook de beide andere Skandinavische deviezen, die de geheele week eerder aangeboden waren, werden heden gezocht.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York **)
16 Aug. 1920..	—	—	—	—	23.40	3.02 3/4
17 „ 1920..	10.99 1/2	21.97 1/2	6.42 1/2	1.50	23.37 1/2	3.02 1/2
18 „ 1920..	10.99 1/2	21.92 1/2	6.25	1.40	23.37	3.03 1/8
19 „ 1920..	10.98	21.80	6.05	1.35	23.12 1/2	3.04 1/2
20 „ 1920..	10.99 1/2	21.82 1/2	6.12 1/2	1.37 1/2	23.22 1/2	3.06 1/2
21 „ 1920..	—	—	—	—	—	—
Laagste d. w. 1)	10.96	21.60	5.85	1.30	23.10	3.01 1/2
Hoogste „ „ 1)	11.03	22.10	6.52 1/2	1.60	23.60	3.07 1/2
13 Aug. 1920..	11.—	21.87 1/2	6.50	1.55	23.30	3.03
6 „ 1920..	10.92	21.65	6.50	1.60	23.07 1/2	3.02 1/2
Muntpariteit..	12.10 5/8	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiania *)	Zwitser-land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
16 Aug. 1920	—	—	—	—	45.25	104- 1/4
17 „ 1920	62.60	45.90	46.—	50.27 1/2	45.75	104- 1/4
18 „ 1920	62.50	45.50	45.50	50.32 1/2	45.75	104- 1/4
19 „ 1920	62.45	45.40	45.40	50.50	45.75	104- 1/4
20 „ 1920	62.45	45.20	45.30	50.70	45.75	104- 1/4
21 „ 1920	—	—	—	—	46.05	104- 1/4
L'ste d. w. 1)	62.10	45.—	45.—	50.10	45.—	104- 1/4
H'ste „ „ 1)	62.80	45.80	46.—	51.	46.25	104- 1/4
13 Aug. 1920	62.50	45.60	45.60	50.20	45.40	104- 1/4
6 „ 1920	62.25	46.10	46.40	50.—	44.75	104- 1/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100.

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
21 Aug. 1920	3.60.25	7.06	nom.	***
Laagste d. week	3.65	7.06	nom.	***
Hoogste „ „	3.58.87	7.34	nom.	***
14 Aug. 1920	3.64.50	7.25	nom.	***
7 „ 1920	3.67.50	7.33	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	7 Aug. 1920	14 Aug. 1920	16-21 Aug. Laagste	21 Aug. Hoogste	21 Aug. 1920
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires 1) ..	d. p. £	56 7/8	57 3/8	56 3/4	58	57 1/2
Calcutta	£ p. rup.	1/10 7/8	1/10 3/8	1/10 3/8	1/10 7/8	1/10 1/2
Hongkong ..	id. p. \$	4/2 1/2	4/2 1/2	4/2 1/2	4/5	4/4 1/2
Lissabon	d. per Mil.	13 3/16	12	11 1/2	12 3/4	12 1/4
Madrid	Peset. p. £	24.27	24.16	23.80	24.15	23.85
*Montevideo 1)	d. per \$	56 1/4	57 7/8	56 3/4	58 3/4	57 1/2
Montreal....	\$ per £	4.14	4.15 1/2	4.05 1/2	4.17	4.06 3/4
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	14	13 15/16	13 3/16	13 29/32	13 3/16
Rome	Lires p. £	71.—	75.38	73.50	78.—	77.25
Shanghai ..	£ p. tael	5/10 3/4	5/10 3/4	5/10	6/4 1/2	6/3 3/8
Singapore ..	id. p. \$	2/3 29/32	—	2/3 21/32	2/4 1/32	2/3 7/8
*Valparaiso..	d. p. peso	—	—	11 7/8	11 1/2	11 29/32
Yokohama ..	£ per yen	2/9	2/9 3/4	2 9/12	2/10 1/4	2/10

*Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.

NOTEERING VAN ZILVER.

	Noteering te Londen	te New York
21 Aug. 1920.....	63	101 3/4
14 „ 1920.....	59 1/8	95 3/8
7 „ 1920.....	58 5/8	95
31 Juli 1920.....	56 3/8	93 3/8
23 Aug. 1919.....	60 3/8 ¹⁾	113 1/4
24 Aug. 1918.....	49 1/2	101 1/4
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8

1) Noteering van 22 Aug. 1919.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 23 Aug. 1920.

	Activa.	
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	{ H.-bk. f 22.322.024,79 B.-bk. „ 1.979.719,14 Ag.sch. „ 70.957.078,35	f 95.258.822,28
Papier o. h. Buitenl. in disconto		—
Idem eigen portef.	f 47.041.550,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		47 041.550,—
Beleeningen incl. vrsch. (in rek.-crt. op onderp.	{ H.-bk. f 101.031.295,92 B.-bk. „ 28.025.978,51 Ag.sch. „ 179.118.390,63	f 308.175.665,06
Op Effecten	f 296.034.315,06	—
Op Goederen en Spec.	f 12.141.350,—	308.175.665,06
Voorschotten a. h. Rijk		12.918.234,96 1/2
Munt en Muntmateriaal		—
3 Munt, Goud	f 56.426.690,—	—
0 Muntmat., Goud	f 579.912.689,62	—
	f 636.339.379,62	—
2 Munt, Zilver, enz.	f 16.213.947,57	—
Muntmat., Zilver		652.553.327,19
Effecten		—
Bel. v. h. Res.fonds.	f 3.668.159,62 1/2	—
0 id. van 1/8 v. h. kapit.	f 3.865.127,37 1/2	7.533.287,—
Geb. en Meub. der Bank		3.594.000,—
Diverse rekeningen		24.438.238,43
		f 1.151.513.124,92 1/2
	Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—	—
Reservefonds	f 5.000.000,—	—
Bankbiljetten in omloop	f 1.008.041.465,—	—
Bankassigtiën in omloop	f 1.250.490,33	—
Rek.-Cour. } Het Rijk f		—
saldo's: } Anderen	f 108.319.832,75	—
Diverse rekeningen		108.319.832,75
		8.901.336,84 1/2
		f 1.151.513.124,92 1/2

NED. BANK 23 Augustus 1920 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 428.235.406 73
 Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking 204.713.049,11½
 Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop
 dan waartoe de Bank gerechtigd is .., 2.141.177.030,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	<i>Meer</i>	<i>Minder</i>
Disconto's	299.810,70½	
Buitenlandsche wissels.....	3.810.346,—	
Beleeningen	4.459.657,25½	
Goud	7,65	
Zilver	301.740,75½	
Bankbiljetten		17.092.930,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	10.815.729,26	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
23 Aug. 1920	636.339	16.214	1.008.041	109.570
16 " 1920	636.339	15.912	1.025.134	109.288
9 " 1920	636.338	15.579	1.027.587	102.687
2 " 1920	636.338	15.351	1.046.620	96.508
26 Juli 1920	636.338	15.015	1.017.208	124.828
23 Aug. 1919	638.640	5.868	987.544	66.650
24 Aug. 1918	707.424	7.953	922.122	69.883
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkistpromessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dekking-percentage
23 Aug. 1920	95.259	11.000	308.176	428.235	58
16 " 1920	94.859	10.000	303.716	426.572	58
9 " 1920	88.734	—	313.078	425.067	58
2 " 1920	91.057	—	327.015	422.268	57
26 Juli 1920	90.256	—	332.238	422.150	57
23 Aug. 1919	86.775	28.000	240.259	432.844	61
24 Aug. 1918	72.204	55.000	100.660	516.194	72
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.666	43.521 ¹⁾	75

¹⁾ Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	16 Aug. 1920	23 Aug. 1920
Aan schatkistpromessen..	f 322.350.000,—	f 333.350.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst ..	10.000.000,—	11.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	2.390.000,—	2.390.000,—
Aan zilverbons	52.833.220,75	52.858.424,25

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
14 Aug. 1920.....	***	***	554.000	?
7 " 1920.....	***	***	546.000	?
31 Juli 1920.....	***	***	526.500	?
10 Juli 1920.....	203.778	6.000	335.477	187.652
3 " 1920.....	204.194	5.786	332.643	179.471
26 Juni 1920.....	199.474	5.570	332.821	158.121
19 " 1920.....	199.750	5.407	330.817	152.700
16 Aug. 1919.....	147.735	3.229	271.096	91.144
17 Aug. 1918.....	103.949	12.668	185.216	73.345
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.684

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaal-saldo	Dekking-percentage
14 Aug. 1920		339.000	***	***	102.250	***
7 " 1920		334.000	***	***	103.500	***
31 Juli 1920		307.500	***	***	105.500	***

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaal-saldo	Dekking-percentage
10 Juli 1920	27.337	20.445	173.638	39.556	105.330	40
3 " 1920	27.153	16.906	171.792	38.545	107.744	41
26 Juni 1920	24.226	20.170	164.133	36.042	107.059	42
19 " 1920	19.987	20.856	163.373	36.498	108.661	42
16 Aug. 1919	12.300	17.172	169.375	21.061	78.742	42
17 Aug. 1918	7.580	24.259	70.885	25.947	65.082	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

DE SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschbare schulden	Disconto's	Dio. rekeningen ¹⁾
17 Juli 1920 ..	1.071	2.113	973	1.644	178
10 " 1920 ..	1.072	2.144	940	1.687	201
3 " 1920 ..	1.072	2.128	964	1.691	155
26 Juni 1920 ..	1.072	1.900	1.111	1.666	356
19 Juli 1919 ..	935	1.469	985	1.505	413
20 Juli 1918 ..	686	1.423	832	1.138	613
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
18 Aug. 1920	123.081	124.845	358.412	28.500	327.809
11 " 1920	123.068	125.528	363.393	28.500	333.358
4 " 1920	123.108	126.489	366.680	28.500	336.481
28 Juli 1920	123.234	125.369	361.911	28.500	331.529
20 Aug. 1919	88.269	79.501	334.272	28.500	318.736
21 Aug. 1918	68.665	56.749	267.005	28.500	244.359
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-perc. ¹⁾
18 Aug. '20	58.508	76.117	16.115	117.135	16.687	12,50
11 " '20	68.250	73.806	15.999	124.019	15.990	11,40
4 " '20	76.266	74.789	17.462	130.686	15.069	10,20
28 Juli '20	59.912	75.481	15.149	118.650	16.315	12,20
20 Aug. '19	26.418	83.015	23.397	95.219	27.218	22,94
21 Aug. '18	58.422	98.951	53.698	135.996	30.366	17,90
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52½%

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposite.

DUITSCH-BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-perc. ¹⁾
15 Aug. '20	1.098.535	1.091.674	17.964.366	56.461.863	34
7 " '20	1.098.249	1.091.678	17.648.143	56.060.462	34
31 Juli '20	1.086.206	1.091.677	17.829.748	55.632.255	34
23 " '20	1.097.807	1.091.715	17.254.498	53.983.147	34
15 Aug. '19	1.126.255	1.096.662	8.582.324	28.443.137	34
15 Aug. '18	2.467.833	2.347.761	1.928.371	12.929.725	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
15 Aug. 1920	44.550.576	15.572.929	31.233.500	17.920.800
7 " 1920	42.242.412	12.975.818	31.015.460	17.823.500
31 Juli 1920	48.427.450	19.834.069	31.279.300	17.831.100
23 " 1920	39.452.371	14.595.463	30.497.100	17.212.200
15 Aug. 1919	26.410.137	6.282.357	20.360.000	8.560.100
15 Aug. 1918	15.967.678	8.123.912	9.885.000	1.911.800
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. saldt
7 Feb. '20 ¹⁾	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
31 Dec. '19	287.640	19.196.063	32.954.000	54.481.264	7.906.378
23 " '19	297.363	17.856.786	32.954.000	53.109.418	7.641.778
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.662 goud, 10.818 buitenlandsche goudwissels en 56.948 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. oorsch. ald. Staat
19 Aug. '20	5.590.036	1.978.278	254.202	651.333	25.800.000
12 " '20	5.589.774	1.978.278	248.022	685.469	25.800.000
5 " '20	5.589.479	1.978.278	247.980	600.178	25.900.000
29 Juli '20	5.589.174	1.978.278	247.636	618.975	25.550.000
21 Aug. '19	5.572.285	1.978.278	297.685	907.892	23.500.000
22 Aug. '18	5.434.831	2.037.108	319.173	1.572.721	19.150.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
1.980.083	497.046	1.948.034	37.899.776	3.203.750	129.839	
1.965.153	499.359	1.969.326	38.046.323	3.319.643	69.561	
2.360.513	503.592	1.918.835	38.213.259	3.235.152	56.974	
2.032.907	508.039	1.917.244	37.695.875	3.306.666	109.618	
912.437	726.803	1.251.568	35.064.119	2.969.322	56.899	
871.123	1.066.088	829.814	29.423.826	3.715.699	162.078	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. sald	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. part.
19 Aug. '20	356.943	84.653	480.000	713.137	5.504.260	1.614.870
12 " '20	356.693	84.653	480.000	696.846	5.485.314	1.602.293
5 " '20	356.974	84.653	480.000	721.883	5.464.632	1.571.854
29 Juli '20	356.511	84.653	480.000	720.648	5.387.493	1.505.623

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes	In het buitenl.		
30 Juli '20	1.977.704	1.302.605	111.531	150.936	3.120.138
23 " '20	1.983.271	1.303.866	111.531	150.741	3.118.205
16 " '20	1.971.421	1.297.218	111.531	147.626	3.135.893
9 " '20	1.971.316	1.288.096	111.531	136.877	3.180.948
1 Aug. '19	2.088.475	1.183.304	—	67.852	2.506.820
2 Aug. '18	1.980.896	939.611	9.696	54.022	1.906.465

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. *)	Percent. Gouddekking circul. *)
30 Juli '20	2.836.935	2.408.309	95.225	44,2	49,2
23 " '20	2.823.450	2.457.977	95.008	44,4	49,5
16 " '20	2.846.619	2.577.495	94.730	43,9	48,7
9 " '20	2.934.184	2.505.216	94.639	43,1	47,5
1 Aug. '19	2.222.730	2.585.798	83.532	47,2	61,4
2 Aug. '18	1.480.104	2.090.397	76.518	49,3	78,1

*) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. *) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
23 Juli '20	814	16.916.291	1.388.021	14.274.099	2.715.438
16 " '20	813	16.977.619	1.421.524	14.364.333	2.693.632
9 " '20	814	16.904.770	1.402.700	14.204.512	2.698.969
3 " '20	814	16.928.893	1.445.713	14.294.352	2.700.371
25 Juli '19	769	14.379.983	1.318.281	12.737.991	1.769.774
26 Juli '18	725	12.668.369	1.150.922	11.132.555	1.426.697

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 23 Augustus 1920.

Het is opmerkenswaardig, hoe weinig bijzonderheden van de buitenlandsche beurzen zijn mede te deelen. Het verloop is nergens buitengewoon geweest, ondanks de voorvallen op internationaal gebied, die in meer normale tijden zeer zeker aanleiding tot heftige koersfluctuaties gegeven zouden hebben. Alleen te Berlijn kan van een tendens gewag worden gemaakt, die in nauw verband staat met de gebeurtenissen aan de oostgrenzen van het Deutsche Rijk. Doch noch te Parijs, noch te Londen, noch te New York heeft de effectenmarkt den weerslag op de oorlogs- en politieke voorvallen geleverd.

Voor Berlijn is het het meest begrijpelijk, dat de wiseling der koersen in onmiddellijk verband staat met de Poolsche politiek. Er was reeds een toenadering te ontdekken tusschen de leidende politieke kringen in Moskou en Berlijn; zelfs verluiddde, dat de successen der Bolsjewiki en de afscheidings-politiek van Frankrijk een nauwere aaneensluiting tusschen Duitschland en Engeland teweeg zou brengen. Dit alles is thans weder door de Poolsche successen op losse schroeven gesteld. Dat dit laatste werkelijk als een nadeel voor Duitschland's toekomst wordt beschouwd, moge blijken uit de reactie van de Reichsmark over de geheele wereld. Wel hebben de onlusten in Opper-Silizië tot deze teruggaande beweging het hunne bijgedragen, doch het beginpunt moet worden gezocht in het wijken der Roede Russische troepen.

Valuta-waarden konden natuurlijk van dezen gang van zaken opnieuw profiteeren, ongeveer in dezelfde mate als montaanwaarden een reactie ondergingen. Toch waren de omzettingen van zeer bescheiden aard en viel eerder een stemming van afwachten te constateeren. Men geloofde nog niet vast aan het blijvend succes der Poolsche troepen en ging derhalve met het entameeren van affaires, die op dit succes waren gebaseerd, met eenige voorzichtigheid te werk.

Zooals gezegd, hebben de beurzen te Londen en te Parijs in nog veel geringer mate den invloed van de gebeurtenissen in het Oosten ondergaan. Te Parijs was men nogal verontrust over de voortdurende stijging van den dollar. Niet wijl men op dit oogenblik dringend dollarvaluta behoeft (de aankopen, benodigd tot aflossing in October aanstaande van de Anglo-French Loan, voor zoover het Fransche gedeelte betreft, schijnen reeds te zijn geëffectueerd), doch naar verluidt is men doende met het afsluiten van een nieuwe Amerikaanse leening, die, als zij tot stand zou komen, de Fransche handelsbalans niet weinig zou verlichten, doch welke mislukking het gevaar met zich brengt, dat de dollar nog hooger in waarde zou worden opgevoerd, terwijl het bovendien voor het financieele prestige van Frankrijk niet zeer bevorderlijk genoemd zou kunnen worden. Alleen petroleumwaarden mochten zich in zeer groote belangstelling verheugen, zulks in verband met de golf van belangstelling, die voor deze waarden over de geheele wereld op het oogenblik bestaat.

Vanuit Londen zijn geen berichten van eenige beteekenis tot ons gekomen. Behalve petroleumfondsen waren hier rubberaandeelen nog steeds gezocht, echter niet in die mate, als het slot van de vorige berichtperiode had kunnen doen verwachten.

Ook te New York is de tendens uiterst kalm gebleven. Groote variaties hebben zich hier niet voorgedaan, met uitzondering dan alweder van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij.

Van onze beurs daarentegen is meer nieuws te vermelden. In de eerste plaats konden staats- en andere beleggingsfondsen zich in uitgebreider vraag verheugen, dan sinds langen tijd het geval is geweest. Voor een deel hebben de lage geldkoersen hiertoe het hunne bijgedragen, doch aan den anderen kant schijnt veel van het ter belegging beschikbare geld in solide, vaste-rente dragende effecten te worden belegd, nu de speculatieve geest uit de overige markt-afdeelingen of eenigszins verdwenen is, of te wilde vormen heeft aangenomen. In ieder geval konden de koersen onzer staats- en Indische fondsen zonder uitzondering monteeren, voor enkele slechts fractioneel, voor andere in aanzienlijke mate.

In buitenlandsche staatspapieren ging slechts zeer weinig om; althans in de open markt. Zuid-Amerikaansche soorten bleven eenigszins gevraagd.

	17 Aug.	20 Aug.	23 Aug.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch.	86 ⁷ / ₁₆	86 ¹ / ₂	87 ¹ / ₈	+ ¹¹ / ₁₆
4 ¹ / ₂ % " " " 1916	84 ¹ / ₄	84 ¹ / ₄	84 ⁷ / ₁₆	+ ³ / ₁₆
4 % " " " 1916	76	76 ³ / ₄	77 ¹ / ₄	+ ¹ / ₄
3 ¹ / ₂ % " " "	60	60 ³ / ₈	60 ³ / ₈	+ ³ / ₈
3 % " " "	51 ¹⁵ / ₁₆	51 ¹⁵ / ₁₆	52	+ ¹ / ₁₆

	17 Aug.	20 Aug.	23 Aug.	Rijzing of daling.
2½ % Cert. N. W. S.	44½	44⅞	44⅞	+ ½
5 % Oost-Indië 1915	90⅞	91½	91½	+ 1½
4 % Hongarije Goud	6	6	6	—
4 % Oostenr. Kronenrente	5⅞	5¼	5¼	— ⅞
5 % Rusland 1906	14	13¼	14¾	+ ¾
4½ % Iwangerod Dombr... ..	13	12⅞	13¼	+ ¼
4 % Rusland Cons. 1880	12⅞	12½	12½	— ⅞
4 % Rusl. bij Hope & Co.	15⅞	14⅞	14⅞	— ½
4 % Servië 1895	18	18	16	— 2
4½ % China Goud 1898 ..	53¾	53¾	53¾	—
4 % Japan 1899	49¼	—	—	—
4 % Argentinië Buiten... ..	50⅞	50⅞	50⅞	—
5 % Brazilië 1895	54¾	54¾	54¾	—
5 % „ 1913	51¾	51¾	55	+ ¾

Het centrum van den handel concentreerde zich echter op *petroleumwaarden*. Reeds tegen het slot van de vorige berichtswaak was bekend geworden, dat een nieuwe emissie van de Koninklijke Petroleum Maatschappij te verwachten was en waar een dergelijk bericht op andere fondsen steeds een deprimeerenden invloed heeft (uit hoofde van de watering van kapitaal, die er veelal van wordt gevreesd) heeft het verleden van de Koninklijke steeds bewezen, dat het nieuwe kapitaal onmiddellijk zijn vruchten opbrengt. Niet alleen dit, doch een nieuwe uitgifte van aandelen brengt gewoonlijk het uitreiken van een „bonus” aan aandeelhouders met zich mede en hierop speculeerende, wordt deze bonus als regel reeds maanden tevoren in het koerspeil verdisconteerd. Zoo is het ook thans gegaan. Hoewel de uitgifte eerst in November, vermoedelijk althans, zal plaats hebben, werden thans allerwegen groote kooporders geplaatst, die slechts bevrediging konden vinden tegen zeer sterk verhoogde prijzen. Niet alleen de zuivere speculatie, doch ook de beleggingsmarkt werd in den maalstroom betrokken en naar verluidde, was er een goed aantal insiders, dat opnieuw en groter belang bij het fonds nam. Hoe het zij, bijna onafgebroken vond de rijzing gedurende de achter ons liggende dagen plaats; kwam er op een enkelen dag al eens een reactie voor, den volgenden dag werd deze ruimschoots door nieuwe koersverheffingen ingehaald. Het tekenende hierbij was, dat onze beurs de leiding der wereldbeweging nam; zelfs op dagen, dat New York en Parijs onveranderd of lichtelijk in reactie waren, kon hier toch nog een sterke stijging worden geconstateerd.

Het behoeft geen verwondering te wekken, dat deze beweging oversloeg op de overige petroleumwaarden. Aandelen Geconsolideerde konden ook in ruimte mate profiteren van de „oliegolf”, terwijl voorts aandelen Orion in groote posten verhandeld en uit de markt werden genomen. Het gerucht van overneming dezer Mij. dook ook weder op, hoewel hiervoor thans niet de minste aanleiding bestond.

Als tweede afdeling, die zich door uitermate levendige omzetten onderscheidde, dient hier te worden genoemd de *tabakmarkt*. Op den laatsten dag der berichtperiode is het hier tot bijzonder grooten handel gekomen tot de hoogste, gedurende de berichtperiode bereikte prijzen. Naar het schijnt, was er uiterst weinig materiaal aan de markt, zoodat de vraag, die ontstaan is door het vooruitzicht op goede prijzen gedurende de aanstaande najaarsveilingen (in verband met het verminderen der concurrentie door de fusies van den laatsten tijd) niet kon worden bevredigd, dan tegen sterk verhoogde koersen. Een tekenend voorbeeld hiervan is wel de beweging, of liever het gebrek aan beweging, in aandelen Medan Tabak Maatschappij. Gedurende een drietal dagen kon in dit fonds geen notering tot stand komen, eenvoudig omdat er tegenover de zeer groote vraag practisch geen aanbod bestond. De afdeling verlaat de week in zeer vaste houding en op de hoogste prijzen.

Overigens heeft onze markt niet veel levendigheid te aanschouwen gegeven. De *suikermarkt* was eerder aan den flauwen kant, nu de suikerprijzen uit Amerika voortdurend een lager niveau te aanschouwen geven. Weliswaar hebben de prijzen in Indië zich hieraan nog niet aangepast, doch de beurs is op de verwachting, dat dit wel zal geschieden, vooruit geloopt en heeft het mogelijke feit in lagere koersen verdisconteerd. Een andere reden voor het gebrek aan belangstelling en voor het afbrokkelen der prijzen is te vinden in de omstandigheid, dat de speculatie zich bijna uitsluitend in petroleum en tabakken heeft begeven, zoodat of in suikerwaarden tot realisaties wordt overgegaan, of de verminderde vraag vanzelf eenige reactie uitlokt.

Van *industriële fondsen* dienen hier te worden gereleveerd aandelen Oliefabrieken Insulinde en Philips Gloeilampenfabrieken, die beide tot lagere prijzen werden verhandeld.

	17 Aug.	20 Aug.	23 Aug.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	180⅞	180⅞	182	+ 1⅞
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	232¼	231½	227	— 5¼
Rotterd. Bankvereniging..	136¾	136⅞	137	+ ¼
Amst. Superfosfaatfabriek..	135½	138	138	+ 2½
Van Berkel's Patent	128	126	125	— 3
Insulinde Oliefabriek	190½	187	184½	— 6
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	99½	99½	100¼	+ ½
Ned. Scheepsbouw-Mij	120½	120½	122½	+ 2
Philips' Gloeilampenfabriek	979½	930	940	+ 39½
R. S. Stokvis & Zonen	594	594	594	—
Vereenigde Blikfabrieken..	131	130¾	130¾	— ¼
Compania Mercantil Argent.	316½	310	302	— 14½
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	372½	370	360½	— 12
Handelsver. Amsterdam ..	797	790	770	— 27
Holl. Transatl. Handelsver.	101	101	101	—
Linde Teves & Stokvis	199½	199	197½	— 2
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	187	187¼	164¾	— 22¼
Tels & Co's Handel-Mij	139	139	139	—
Cecons. Holl. Petroleum-Mij.	267	286	289	+ 22
Kon. Petroleum-Mij.	724	760	778	+ 54
Orion Petroleum-Mij.	76	80	79¾	+ 3¾
Steaua Romana Petr.-Mij..	163	163½	165	+ 2
Amsterdam-Rubber-Mij.	231½	233	235	+ 3½
Nederl.-Rubber-Mij.	122¾	124	125	+ 2¼
Oost-Java-Rubber-Mij.	409¾	411	409	— ¾
Deli-Maatschappij	501½	531	542½	+ 41
Medan-Tabak-Maatschappij.	318½	319	319	+ ½
Senembah-Maatschappij	580	613	637½	+ 57½

* ex dividend.

Rubbers waren kalm, doch vast. *Scheepvaartfondsen* daarentegen zeer sterk in reactie, hetgeen vooral een tegenstelling vormde met de opleving van de laatste weken.

	17 Aug.	20 Aug.	23 Aug.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	415	395	392	— 23
„ „ „ „ gemeig.	400	380	375	— 25
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	225	220	220	— 5
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	151¼	—	—	—
Hollandsche Stoomboot-Mij.	174	176	176	+ 2
Java-China-Japan-Lijn	264	260	255	— 9
Kon. Hollandsche Lloyd ..	167¾	161½	160½	— 7¼
Kon. Ned. Stoomb.-Mij. ..	204½	199½	199½	— 5
Kon. Paketvaart Mij.	207	206	203	— 4
Maatschappij Zeevaart	240	240	240	—
Nederl. Scheepvaart-Unie..	243	237	234	— 9
Nievelt Goudriaan	500	500	495	— 5
Rotterdamsche Lloyd	243½	236½	235	— 8½
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	245	247	247	+ 2
„ „ „Nederland” ..	289	288	281	— 8
„ „ „Noordzee” ..	110	110	110	—
„ „ „Oostzee”	242	245	245	+ 3

De *Amerikaansche markt* was zeer vast, in hoofdzaak als gevolg van den vasten dollarkoers. Vooral in obligaties werden nogal omzetten tot stand gebracht.

	17 Aug.	20 Aug.	23 Aug.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry ..	158½	160½	160½	+ 2
Anaconda Copper	125½	127½	129	+ 3½
Un. States Steel Corp.	104½	105½	108	+ 3½
Atchison Topeka	96¼	97⅞	98½	+ 2¼
Southern Pacific	109	110	111½	+ 2½
Union Pacific	138½	140	141	+ 2½
Int. Merc. Marine orig. Com.	29⅞	30¼	31½	+ 1½
„ „ „ „ prefs.	90	93	90	—

De prolongatiekoers is iets gemonteerd in verband met de levendige aankopen in hooggeprijsde aandelen van de laatste dagen. Prolongatie monteerde tot 4¼ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 24 Augustus 1920.

Het aanvankelijk zoo gunstige weer voor het binnenvaren der oogsten in Westelijk Europa, is plotseling omgeslagen en de zware neerslag zal ongetwijfeld schade berokkenen aan hetgeen nog te velde staat. Gelukkig is reeds een belangrijk deel binnengehaald. In Italië is het integendeel de droogte die schade aan den oogst heeft berokkend. De schatting van de totaalopbrengst aldaar is niet gunstig en het land zal aanzienlijke hoeveelheden moeten invoeren.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Dec.	Maïs Sept.	Haver Sept.	Tarwe Aug.	Maïs Sept.	Lijnzaad Sept.
21 Aug. '20	233	142 1/8	66 3/4	19,30 4)	9,50	26,—
14 „ '20	254 1/8	148 7/8	69 5/8	23,50	9,65	25,70
21 Aug. '19	226	185	73 1/4	16,00 2)	9,45	37,40
21 „ '18	226	163 1/2 3)	72 3)	10,75 2)	6,05	26,20
21 „ '17	210 2)	108 1/4 1)	53 5/8	17,45 3)	11,—	22,20
20 Juli '14	82 1)	56 3/4 1)	36 1/2 1)	9,40 2)	5,38 2)	13,70 4)

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per Aug. 4) per Febr.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	23 Aug. 1920	16 Aug. 1920	23 Aug. 1919
Tarwe* 1)	34,75	35,50	—
Rogge (No. 2 Western) 1)	29,75	31,—	—
Maïs (La Plata) 2)	345,—	340,—	410,—
Gerst 2)	445,—	438,—	450,—
Haver (38 lb. white cl.) . . . 1)	21,—	24,—	20,25
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) 2)	217,50	212,50	310,—
Lijnzaad (La Plata) 4)	765,—	765,—	1050,—

1) p. 100 K.G. 2) p. 2000 K.G. 3) p. 1000 K.G. 4) per 1960 K.G. *) Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	16-21 Aug. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/tdoak 1919	16-21 Aug. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/tdoak 1919	1920	1919
Tarwe	17.005	308.339	279.446	—	95.521	45.354	403.860	324.800
Rogge	10.074	73.400	66.230	—	516	19.963	73.915	86.183
Boekweit	—	2.825	3.602	—	—	—	2.825	3.602
Maïs	6.225	226.719	76.986	—	41.079	5.488	267.798	32.474
Gerst	2.500	22.379	125.103	—	918	62.315	23.297	187.418
Haver	—	20.408	150.965	—	—	7.333	20.408	158.298
Lijnzaad	298	27.356	41.062	—	9.798	12.919	37.154	53.981
Lijnkoek	3.249	29.771	34.640	—	1.406	200	31.177	34.840
Tarwemeel	394	19.575	192.243	—	—	37.435	19.575	229.678
Andere meelsoorten	2.432	9.783	144.316	—	100	10.708	9.883	155.024

In Noord-Amerika blijft men spreken van zwarte roest-schade, doch daarentegen in het Noord-Westen wordt de oogst van wintertarwe buitengewoon gunstig beoordeeld.

In Argentinië is het weer te droog en indien niet spoedig regen valt, zou dit aanleiding kunnen geven tot schade aan de tarwe- en lijnzaadoogsten.

De termijnmarkt te Chicago is aanzienlijk gedaald, doch de verschillen in dispoibele tarwe zijn aanmerkelijk geringer. Bovendien is het voortdurend stijgen van den dollar-coers oorzaak, dat de prijzen in Europa van Noord-Amerikaansche tarwe bijna niet lager uitkomen.

Er zouden eenige partijen tarwe uit het Zuiden van Rusland verscheppt zijn, doch de hoeveelheden zijn nog uiterst gering en men mag niet verwachten, dat er veel meer van die streek zal komen. Daar Roemenië zelf een kleinen oogst van tarwe heeft, zal ook dit land dit broodgraan niet kunnen uitvoeren, doch de oogst van maïs belooft overvloedig te worden, zoodat het tekort aan tarwe gemakkelijk door maïs gedekt wordt. Bovendien wordt er nu reeds regelmatig Roemeensche maïs geoffreerd, welke hoofdzakelijk naar Zuid-Europa gegaan is, doch nu ook reeds algemeen op de Engelsche en Nederlandsche markten aangetroffen wordt. Het monopolie van Plata Maïs is hierdoor eenigszins gebroken. Nadat aanvankelijk een vaste stemming voor maïs in Engeland aanleiding heeft gegeven tot zaken op ruimen schaal, is plotseling de stemming zeer kalm geworden met eene nijging tot daling, die ook in Argentinië eenigszins gevolgd wordt. Ook haver en gerst zijn kalm gestemd, ofschoon de oogsten van deze artikelen over het algemeen niet ruim zijn.

Voor lijnzaad kwamen zoowel in Engeland als op het Continent verschillende zaken tot stand. Aan het slot is de stemming iets trager zonder dat de prijzen veel zijn teruggegaan.

Nederland. Wegens het dalen van de markenkoers was Duitschland slechts aarzelend koper van tarwe en rogge. Dientengevolge waren het meestal tweedehands-partijen, die de markt maakten. Toch kwamen er voortdurend nog zaken tot stand. Voor maïs was de stemming uiterst kalm zonder dat die flauw genoemd kan worden. Voor spoedige levering is het aanbod zeer beperkt, doch de vraag is niet van dien aard om een prijsstijging te verwekken. In lijnzaad kwamen regelmatig zaken tot stand, vooral voor spoedige positie. Voor latere aflading is de attentie zeer gering.

SUIKER.

In Engeland verlaagde de Royal Commission den prijs van suiker voor industriele doeleinden met 5 sh. per c.w.t.

In navoring van Amerika zijn de suikermarkten overal flauw gestemd.

Op de Hollandsche markt ging er zoo goed als niets om. Loco geraffineerd wordt aangeboden tot f 109 zonder koopers te vinden.

Op Java zijn prijzen belangrijk gedaald en werd ready-suiker verkocht tot f 50 e.k., tot welken prijs er thans geen koopers meer zijn. De afschepingen in Juni en Juli bedragen 45.000 resp. 181.000 tons, tegen 122.000 resp. 142.000 tons in 1919.

Op de New Yorksche markt heerscht voortdurend eene flauwe stemming en zijn spot centrifugals verder gedaald tot 12.04, terwijl suiker op termijn genoteerd wordt als volgt: September 10.35, October 10.30, December 10.20, Januari 9.50, Maart 9.20.

De laatste C ubastatistiek luidt:

	1920	1919	1918
Weekontvangst tot 14 Aug.	26.000	30.000	24.063 tons
Totaal sedert 1 Dec. 1919.	3.473.563	3.599.288	3.117.580 „
Werkende fabrieken	5	5	8 „
Weekexport tot 14 Aug.	32.500	58.086	53.378 „
Totaal sedert 1 Jan. 1920	3.348.610	2.568.195	2.379.891 „
Totaal voorraad op 14 Aug.	363.000	974.625	615.450 „

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen			New York 96 p Ct. Centrifugals	
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per			Amer. Granulated c. i. f. Mei
			Aug./Sept.	Oct./Nov.		
18 Aug. '20	f —	Sh. 116/-	Sh. 82/-	Sh. 85/-	—	\$ cts. 12,54
11 „ '20	„ —	Sh. 116/-	Sh. 92/-	Sh. 92/-	—	14,50
18 Aug. '19	„ —	„ 64/9	„ 52/6	„ 52/6	—	7,28
18 Aug. '18	„ —	„ 64/9	„ —	„ —	—	5,92
11 Juli '14	„ 11 13/32	„ 18/-	„ —	„ —	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 11 Augustus 1920.

Prijzen van Amerikaansche katoen hebben gedurende de afgelopen week vrij belangrijk gefluctueerd onder den invloed der weerberichten, de wisselkoersen en den algemeenen politieken toestand, doch de stemming blijft vast, doordat men dezen politieken toestand over het algemeen gunstiger inziet. Ook zijn de fondsenmarkten weer vaster, zoodat prijzen van katoen eenigszins gestegen zijn en loconoteeringen te Liverpool hooger zijn dan een week geleden. De berichten van Alexandrië blijven gunstig, doch de prijs van Egyptische katoen is ook weer hooger.

De garenmarkt blijft kalm. Er is geen animo om te kopen, zoolang er in manufacturen zoo weinig omgaat en de meeste koopers dekken slechts hunne directe behoeften.

Prijzen zijn weinig veranderd en hebben de stijging van katoenprijzen niet gevolgd. De exporthandel is zeer kalm, doch er zijn wel zaken aan de markt voor de verschillende markten van West-Europa, terwijl biedingen van Indië over het algemeen veel te laag blijven. Het is echter wel mogelijk, dat de verschillende aanvragen, die aan de markt komen, later tot zaken zullen leiden.

De doekmarkt blijft kalm en er gaat weinig om. Dit komt eenigszins door den vacantielijd en vooral de ingewikkelde internationale situatie, die er niet toe medewerkt om het vertrouwen te herstellen. De markt blijft dan ook zeer kalm, hoewel er wel zaken worden gedaan, speciaal voor Indië in goedkope shirtings en ook in dhooties. Er worden dan ook veel offertes uitgeseind, doch over het algemeen zijn de biedingen van Indië te laag voor, de tegenwoordige Manchesterprijzen. Voor andere markten gaat vrijwel niets om.

4 Aug. 11 Aug. 4 Aug. 11 Aug.

Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië 1/10³/₈ 1/10³/₈
F.G.F. Sakellaridis 67,50 70,00 T.T. op Hongkong 4/0¹/₂ 4/1¹/₂
G.F. No. 1 Oomra 13,25 13,50 T.T. op Shanghai 5/7 5/10¹/₂

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
21 Aug. 1920	349.000	7.125	1.904.000	10.800	13 ⁹ / ₁₆
14 " 1920	358.000	7.125 ¹⁾	1.742.000	11.200	13 ²⁰ / ₃₂
7 " 1920	345.000	8.450	1.648.000	11.000	13 ¹⁵ / ₁₆
21 Aug. 1919	510.000	15.525	1.684.000	20.200	14 ³ / ₈

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
21 Aug. 1920	52.060	411.000	263.000	1.407.000
21 Aug. 1919	49.000	337.000	128.000	740.000

1) Niet genoteerd.

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Wederom zijn belangrijke verkoopen aan de La Plata-markt te melden, met eene rijzing van 1½ tot 2 pence Engeland en Noord-Amerika zijn geregeld in de markt; de verkoopen aan de La Plata van 1 tot 18 Augustus bedragen ruim 200.000 stuks. Ook voor Westkust-huiden komt meer vraag en zijn te Liverpool Antofagasta-huiden tot 15½—15¾ pence afgedaan.

Voor drooggezouten huiden is nog steeds geen kooplust. Duitsland is in de markt; de recente daling in de valuta zal echter de zaken wel moeilijker maken.

Inlandsche huiden: blijven voor goede soorten gevraagd. De Rotterdamse Huidenclub verkocht de Mei/Juni en gedeeltelijke Juli-productie, in totaal 10.000 stuks, met 20 pCt. stieren en 50 pCt. wormhuiden, belangrijk onder vraagprijzen.

Kalfsvellen en paardehuiden: nog steeds zonder animo.

Looistoffen: in het algemeen hooger.

21 Augustus 1920.

RUBBER.

De markt vertoonde in de afgelopen week een wat vaster aanzien. Prijzen konden zich in het begin eenigszins verbeteren, doch het bleek, dat de vraag voornamelijk van de zijde der speculanten kwam om hunne shorts in te dekken en de verbetering kon zich niet handhaven.

De noteeringen zijn: einde vorige week

Prima Crêpe loco	1/10 ³ / ₈	1/10 ³ / ₈
Smoked Sheets loco	1/9 ¹ / ₂	1/9
Prima Crêpe Oct./December	2/- ¹ / ₄	2/-
" " Januari/Juni	2/2	2/2 ¹ / ₄
Hard cure fine Para	1/9 ¹ / ₂	1/9 ¹ / ₂

24 Augustus 1920.

COPRA.

De markt was deze week vast gestemd en ging er in loco zoowel als op aflading veel om.

Java f.m.s. loco f 61.—
" " Aug./Sept. aflading " 60¹/₂
Mixed loco " 58.—
" Sept./November aflading " 57¹/₂
24 Augustus 1920.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Ijzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
23 Aug. 1920..	nom.	94.2/6	267.15/-	35.17/6	40.15/-
17 " 1920..	nom.	94.2/6	274.12/6	35.3/6	41.-/-
22 Aug. 1919..	nom.	99.3/6	274.-/-	24.15/-	40.-/-
26 Aug. 1918..	nom.	122.-/-	367.10/-	30.10/-	52.-/-
17 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
16/21 Aug. 1920	—	—	11/-	11/-	85/-	85/-
9/14 " 1920	—	—	11/-	11/-	85/-	85/-
18/23 Aug. 1919	—	—	f 90 ¹ / ₂	8/6	200/-	190/-
19/24 Aug. 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rioier	Rotterdam	Gothenburg
16/21 Aug. 1920	—	27/6	27/6	—	—	—
9/14 " 1920	20/-	27/-	32/6	—	17/6	—
18/23 Aug. 1919 ²⁾	25/6	47/6	47/6	40/-	f 10,-	Kr. 30
19/24 Aug. 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	" 200
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d.w.)	Birma West Europa (rûst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
16/21 Aug. 1920	60/-	115/-	—	100/-
9/14 " 1920	60/-	—	—	120/-
18/23 Aug. 1919	140/-	215/-	—	—
19/24 Aug. 1918	275/-	500/-	—	190/-
Juli 1914.....	14/6	16/3	25/-	22/8

1) Per ton stukgoed. 2) Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per-quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVAART.

Week van 16 tot 23 Augustus 1920.

Het sleeploon Rotterdam-Ruhr werd in het begin der afgelopen week met 200-cents-tarief genoteerd en klom geleidelijk tot 20 pCt. boven het 200-cents-tarief op. De vrachten bleven vrijwel onveranderd. Voor erts naar de Ruhrhavens werd ongeveer 95 cents per last bij ¼ lostijd betaald, terwijl voor ladingen naar den Boven-Rijn schepen tegen een daghuur van 5 cents per ton werden aangenomen. De aanvoeren waren nog steeds van matigen omvang.

In Antwerpen werden schepen tegen 20 tot 22 centimes per ton per dag gehuurd.

Het sleeploon Ruhrort-Mannheim werd in de afgelopen week belangrijk lager genoteerd; hetzelfde bedroeg ca. Mk. 38.— per ton. Voor ladingen naar den Boven-Rijn werden in het begin der week nog schepen tegen 70 pf. per ton gehuurd; deze huur werd echter in de tweede helft der week 10 pf. minder.

De exporkolen-vracht ging eveneens in den loop der week van f 1 per ton tot 80 cents per ton, met vrij sleepen, terug.

Het water bleef trots den aanhoudenden regen nog vallend; Cauber Pegel noteerde einde der week Meter 1.96.